

Załącznik
do uchwały nr LIV/235/14
Rady Miasta Rejowiec Fabryczny
z dnia 5 lutego 2014 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014-2021

Spis treści

I. WSTĘP	3
II. Podstawy prawne i zgodność z innymi dokumentami strategicznym	5
III. DIAGNOZA SPOŁECZNA MIASTA	6
3.1. Informacje ogólne	6
3.2. Sytuacja demograficzna.....	7
3.3. Rynek pracy i bezrobocie.....	12
3.4. Infrastruktura techniczna	17
3.5. Zasoby i warunki mieszkaniowe	18
3.6. Ochrona zdrowia	20
3.7. Edukacja, kultura	22
3.8. Bezpieczeństwo publiczne.....	27
IV. Zasoby miasta Rejowiec Fabryczny w rozwiązywaniu problemów społecznych.....	30
V. POMOC SPOŁECZNA.....	31
VI. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	38
6.1. Ubóstwo	38
6.2. Bezrobocie	40
6.3. Niepełnosprawność i długotrwała choroba, osoby starsze.....	42
6.4. Uzależnienia	46
6.5. Przemoc w rodzinie	48
6.6. Problemy opiekuńczo – wychowawcze.....	51
VII. ANALIZA SWOT.....	55
VIII. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ	59
IX. MISJA, WIZJA.....	59
X. CELE GŁÓWNE I KIERUNKI DZIAŁANIA.....	60
XI. WSKAŹNIKI I MONITORING STOPNIA REALIZACJI STRATEGII.....	65
XII. EWALUACJA STRATEGII	66
XIII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	67
XIV. STRUKTURA ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ.....	67
XV. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ	69
XVI. PODSUMOWANIE.....	69
Spis tabel:	71
Spis wykresów:	72
Spis rysunków:	72

I. WSTĘP

Realizacja zadań polityki społecznej, która przejawia się w dążeniu do zaspokajania potrzeb wszystkich swoich mieszkańców jest jednym z zadań samorządu gminnego.

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością, co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i pojawiających się szans. Dlatego też istotnego znaczenia nabiera podejście strategiczne, oparte na opracowaniu, wdrażaniu i monitoringu długofalowego planu. Na poziomie zarządzania lokalnego w zakresie polityki społecznej podstawową rolę wśród tego typu dokumentów pełni strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Celem niniejszego opracowania jest zaplanowanie skoordynowanych działań, które w określonej przestrzeni, czasie i sytuacji społeczno – gospodarczej, przy uwzględnieniu środków, jakie będą do dyspozycji, a także możliwych do uruchomienia lokalnych zasobów, wywołają oczekiwane efekty. Wychodząc naprzeciw wyzwaniom, strategia rozwiązywania problemów społecznych ma się przyczynić do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, aby w konsekwencji doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014 – 2021 jest kontynuacją zadań realizowanych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2006-2013. Wskazuje na kluczowe kwestie społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy miasta, na ich niezaspokojone potrzeby oraz wytycza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, dolegliwych i negatywnych, a także zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian.

Dokument zawiera diagnozę sytuacji społecznej i cele strategiczne z kierunkami działań zmian problemów społecznych w perspektywie do 2021 roku.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, oświaty, policji, przedstawiciele organizacji pozarządowych. Decydujący głos w kształtowaniu zawartości dokumentu miał

Zespół i Grupa robocza ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014 – 2021 powołany Zarządzeniem Nr 49/2013 Burmistrza Miasta Rejowiec Fabryczny z dnia 7 października 2013 roku. W skład Zespołu weszli:

1. Monika Bardzka – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym;
2. Lucyna Wawruszak - Przewodnicząca Komisji Polityki Społecznej Rady Miasta Rejowiec Fabryczny;
3. Andrzej Wilczyński – Rejowieckie Stowarzyszenie „Cordis”;
4. Marian Leszczyński – Radny Rady Miasta Rejowiec Fabryczny;
5. Sylwia Wnętrzak – Urząd Miasta Rejowiec Fabryczny;
6. Robert Wrona – Straż Miejska w Rejowcu Fabrycznym;
7. Adam Jaszczuk – Fundacja Rozwoju Rejowca Fabrycznego;
8. Aneta Skrzypek – Komisariat Policji w Rejowcu;
9. Joanna Kowalczyk – Klub Abstynenta „Krokus” w Rejowcu Fabrycznym.

Grupa robocza pracowała w składzie:

1. Alicja Pilipczuk – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym;
2. Małgorzata Bobruś – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym;
3. Sylwia Krawczuk – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym;
4. Barbara Malińska - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym.

Obsługę administracyjno – techniczną Zespołu i Grupy roboczej zapewnił ośrodek pomocy społecznej.

W ramach prac nad opracowaniem dokumentu odbyły się dwa spotkania robocze. W pierwszym spotkaniu (listopad 2013 r.) udział wzięli członkowie Zespołu i Grupy roboczej ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Program spotkania warsztatowego obejmował m.in.:

1. Omówienie procedur partycypacyjnych i wynikających z nich korzyści.
2. Diagnozowanie sytuacji społecznej w mieście z perspektywy uczestników.
3. Ocenę poziomu współpracy lokalnej.
4. Odniesienie do istniejącej strategii.
5. Analizę danych statystycznych.

Na wniosek członków Zespołu, skład drugiego spotkania (grudzień 2013) został poszerzony o przedstawicieli oświaty i miejscowej poradni psychologiczno – pedagogicznej. Celem

warsztatów było dokonanie diagnozy społecznej miasta w oparciu o dane statystyczne pozyskane z różnych instytucji, analizie problemów społecznych występujących w mieście, dokonanie inwentaryzacji zasobów społecznych oraz określenie celów i wyznaczenie kierunków działań publicznych i społecznych instytucji i podmiotów, dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane grupy osób i rodzin

II. Podstawy prawne i zgodność z innymi dokumentami strategicznym

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014 – 2021, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014 – 2021 mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

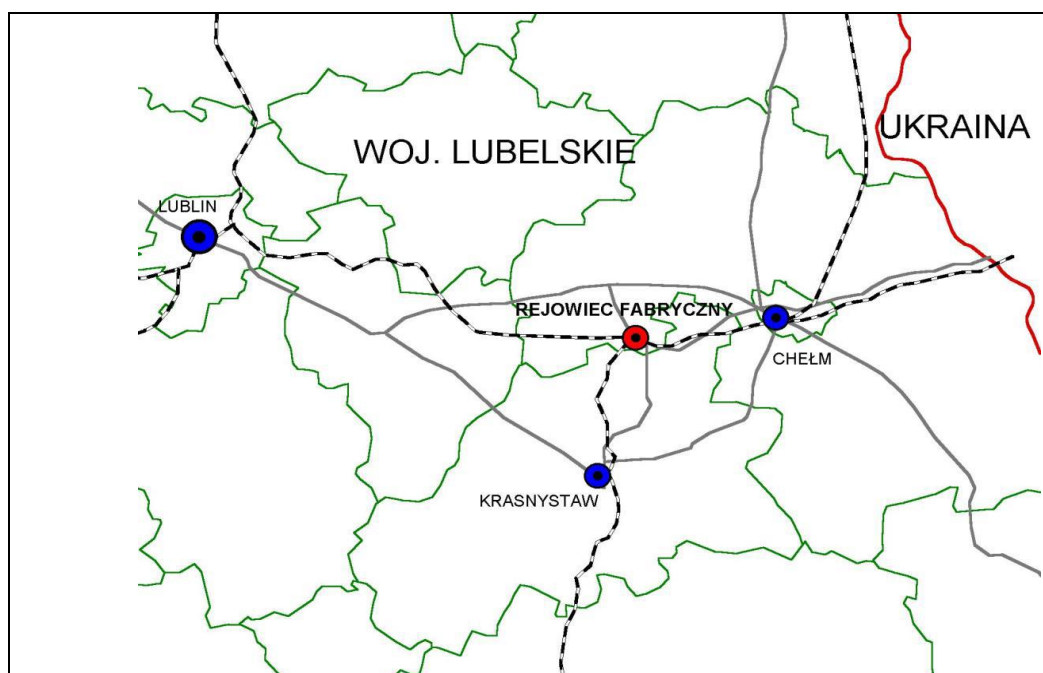
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, należą do nich:

- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;
- Komunikat Komisji Europejskiej „Inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości społecznej”;
- Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie polityki UE i wolontariatu;
- Raport Polska 2030;
- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju;
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2011-2020;
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej;
- Strategia Rozwoju Miasta Rejowiec Fabryczny.

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA MIASTA

3.1. Informacje ogólne

Rejowiec Fabryczny leży w powiecie chełmskim i jest jedyną gminą na prawach miejskich w powiecie. Miasto położone jest w środkowo – wschodniej części województwa lubelskiego, w pobliżu granicy z Ukrainą, ok. 50 km na wschód od Lublina i 20 km na zachód od Chełma. Od zachodu i północy graniczy z gminą wiejską Rejowiec Fabryczny, natomiast od południa i wschodu z gminą Rejowiec.

Rysunek 1. Położenie miasta Rejowiec Fabryczny

Powierzchnia miasta wynosi 1436 ha, przy czym obszary zurbanizowane (w tym komunikacyjne) i eksploatacyjne zajmują 488 ha, tj. 33% ogółu powierzchni. Przeważająca część obszaru to tereny rolne.

Według podziału fizyczno – geograficznego Polski miasto leży w obszarze pagórków Chełmskich, wchodzących w skład makroregionu Polesie Wołyńskie. Północno – zachodni fragment obszaru miasta znajduje się w Pawłowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu.

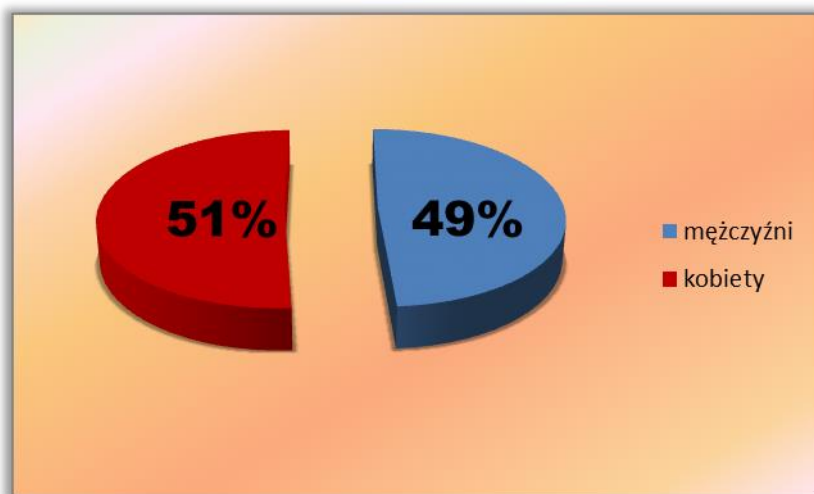
Rejowiec Fabryczny posiada dogodne połączenia drogowe do Lublina, Chełma, Zamościa i centrum kraju oraz do przejścia granicznego z Ukrainą w Dorohusku. Przez miasto przebiega droga wojewódzka nr 839, poza jego granicami łącząca się z drogą krajową nr 12. Przez Rejowiec Fabryczny przebiega także linia kolejowa Lublin – Chełm – Dorohusk (przejście graniczne z Ukrainą), ze zlokalizowaną tu stacją węzłową (połączenie tej trasy z linią do Zamościa i Hrebennego) umożliwiającą komunikację kolejową do takich miast jak Chełm, Lublin, Kraków czy Warszawa. Dodatkowym atutem komunikacyjnym miasta jest niewielka odległość (ok. 45 km) od oddanego do użytku w 2012 r. Portu Lotniczego Lublin SA w Świdniku.

3.2. Sytuacja demograficzna

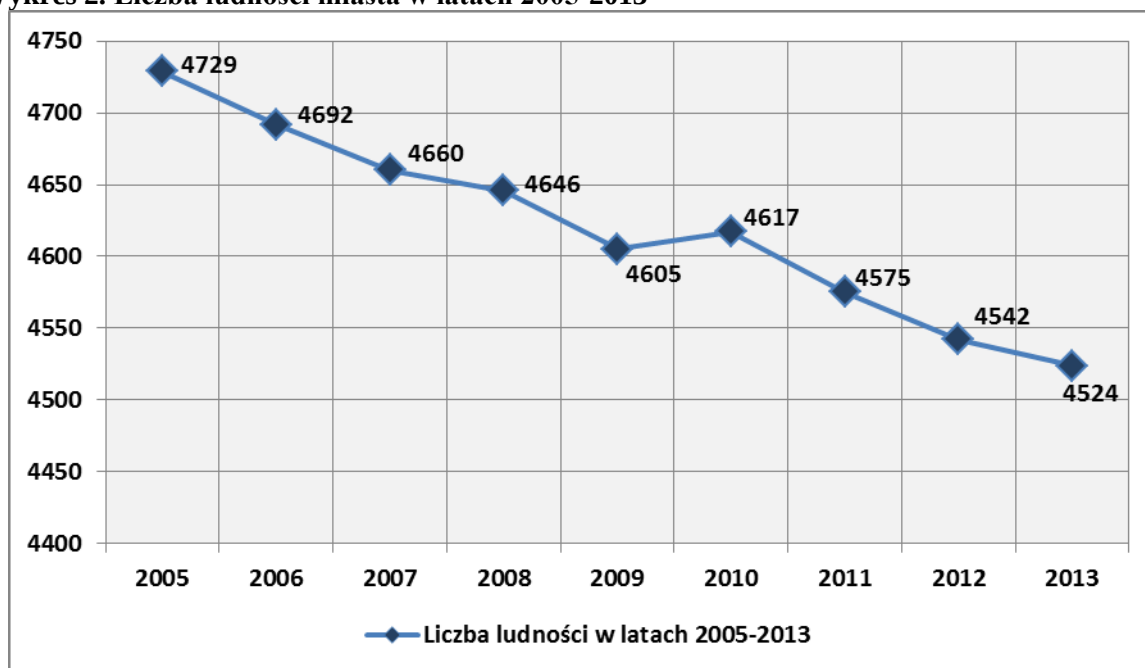
Według danych ewidencji Miasta Rejowiec Fabryczny liczba ludności w roku 2013 wyniosła 4524 osoby (stan na 31 grudnia 2013 r.), w tym 2305 kobiet i 2219 mężczyzn. Kobiety

stanowiły 51% ogółu mieszkańców. Na 100 mężczyzn przypadają 103 kobiety. Gęstość zaludnienia wynosi 323 osoby/km².

Wykres 1. Ludność miasta w 2013 roku w podziale na płeć

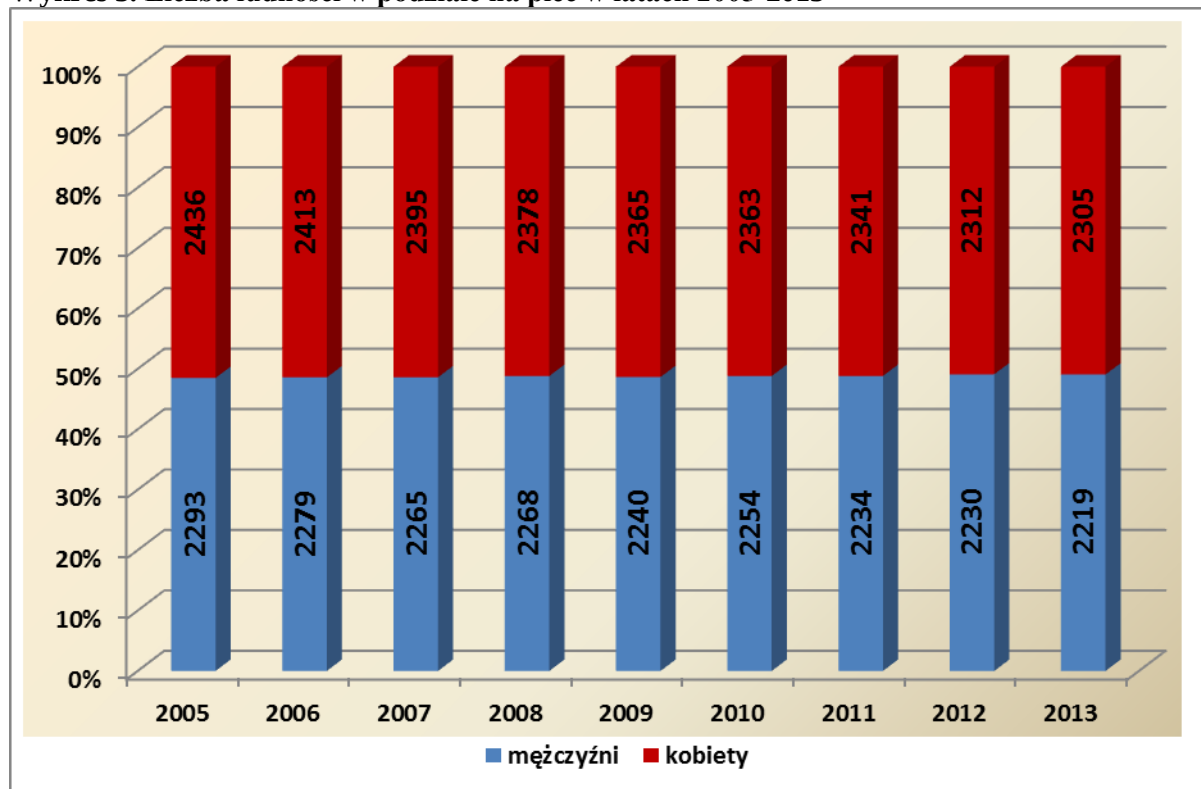
Wykres 2. Liczba ludności miasta w latach 2005-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Na podstawie analizy powyższych danych na temat ludności w latach 2005- 2013 można zauważyć, że ich liczba w mieście ulegała ciągłemu zmniejszaniu. Na przestrzeni badanego okresu spadła o 205 osób.

Wykres 3. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2005-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

W okresie ostatnich dziewięciu lat proporcja liczby kobiet i mężczyzn w mieście oscylowała wokół wyniku 51% dla kobiet i 49% dla mężczyzn.

Ujemny średni bilans przyrostu naturalnego, a przede wszystkim ujemne saldo migracji miało bezpośredni wpływ na stałe zmniejszanie się liczby mieszkańców.

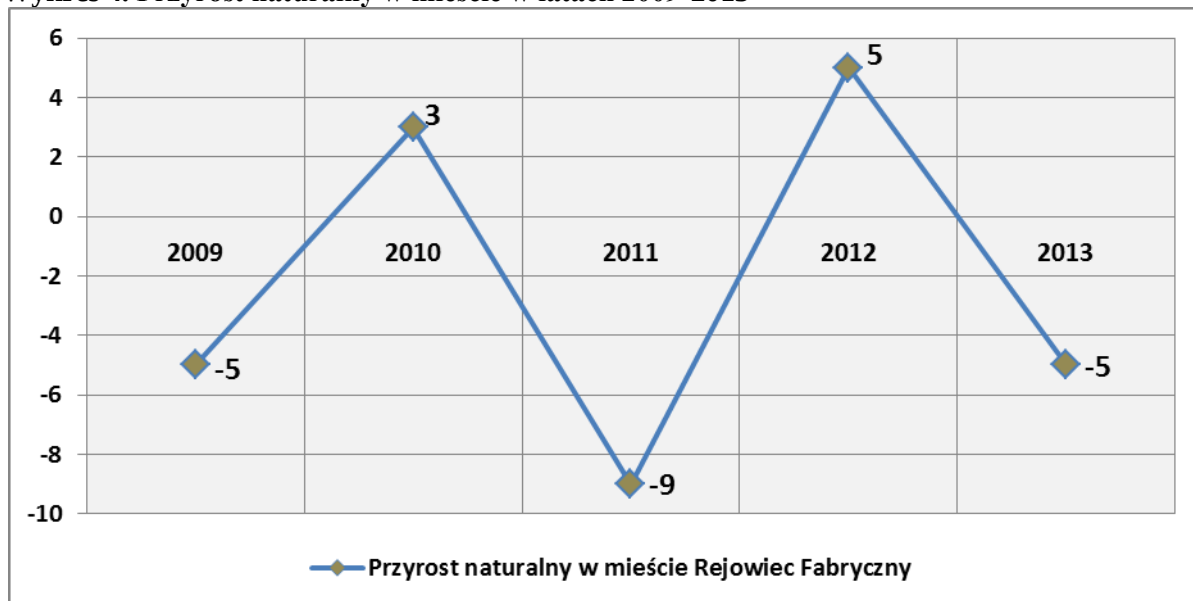
Trendy te przedstawiają poniższe dane.

Tabela 1. Ruch naturalny w mieście w latach 2009-2013

Rok	Liczba urodzeń żywych	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
2009	54	59	- 5
2010	50	47	+ 3
2011	41	50	- 9
2012	44	39	+5
2013	38	43	-5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Wykres 4. Przyrost naturalny w mieście w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Tabela 2. Napływ i odpływ ludności w latach 2009 – 2013

rok	2009	2010	2011	2012	2013
Zameldowania	61	47	40	34	49
Wymeldowania	83	42	79	80	64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Jednym z najważniejszych czynników pozwalających oszacować przyszły potencjał gospodarczy terenu, a przez to przewidzieć ewentualne problemy społeczne związane z sytuacją ekonomiczną, jest porównanie liczby osób w wieku produkcyjnym do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Wysoki udział osób w wieku produkcyjnym świadczy o dużych możliwościach w zakresie zatrudnienia.

Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku aktywności zawodowej. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18 – 64 lata, dla kobiet 18 – 59 lat. Przez ludność w wieku poprodukcyjnym rozumie się mężczyzn w wieku 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowią dzieci i młodzież w wieku 0 – 17 lat.

Tabela 3. Struktura ekonomiczna ludności w latach 2008 – 2013

Rok	Ludność w latach					
	przedprodukcyjnym		produkcyjnym		poprodukcyjnym	
	ilość	udział (%)	ilość	udział (%)	ilość	udział (%)
2008	946	20,4	3 149	67,8	551	11,8

2009	917	19,9	3 150	68,4	538	11,7
2010	972	21,1	3 113	67,4	532	11,5
2011	925	20,2	3 115	68,1	535	11,7
2012	891	19,6	3 116	68,6	535	11,8
2013	809	17,9	3 141	69,4	574	12,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Analiza przedstawionych danych wskazuje, że w Mieście Rejowiec Fabryczny występują korzystne czynniki dla potencjału demograficznego. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi ok. 68% ogółu mieszkańców. Niepokoić może jedynie spadający w ostatnich latach udział osób w wieku przedprodukcyjnym, co może niekorzystnie odbić się na sytuacji gospodarczej w przyszłości. Widoczny jest również wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Osoby te stanowią grupę społeczną pozostającą w kręgu szczególnego zainteresowania służb społecznych. Szczególnie, gdy nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb. Wzrost przeciętnej długości życia, stawia przed nami kolejne wyzwania, które z większą troską powinny uwzględniać aspekt społecznego funkcjonowania seniorów. Istnieje zatem konieczność budowy systemu kompleksowych działań, które to opierać się powinny nie tylko na sferze opiekuńczej, ale i również na aktywizacji i integracji tej grupy osób.

Tabela 4. Prognoza liczby ludności w latach 2015-2020

	2015	2017	2020
Ludność ogółem w tym	4 485	4 445	4 400
kobiety	2 285	2 240	2 220
mężczyźni	2 200	2 205	2 180

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Liczba ludności w Mieście Rejowiec Fabryczny w perspektywie najbliższych lat będzie się systematycznie zmniejszać. Sytuacja ta będzie rezultatem odpływu ludzi młodych do dużych miast i za granicę oraz niską dzietnością rodzin. W celu poprawy sytuacji demograficznej szczególną uwagę kierować należy na podejmowanie działań dążących do zaspokojenia potrzeb mieszkańców i poprawy ich życia, szczególnie w zakresie zmiany struktury i rozszerzenia rynku pracy oraz usług społecznych.

3.3. Rynek pracy i bezrobocie

Potencjał gospodarczy Miasta Rejowiec Fabryczny zdominowany jest przez jeden główny zakład produkcyjny - cementownię. Przedsiębiorstwo wraz z kopalnią margla zajmuje na terenie miasta powierzchnię ponad 140 ha. W szczytowym okresie zakład zatrudniał ponad osiemset osób i produkował prawie milion ton cementu rocznie. Obecnie zatrudnia 126 osób i nadal jest głównym pracodawcą na terenie miasta. Obok cementowni funkcjonują firmy produkcyjno – usługowe, głównie w branży budowlanej. Rozwijają się także lokalne firmy branży odzieżowej, dziewiarskiej, przetwórstwa drzewnego. W ostatnich latach na terenie miasta odradza się także tradycyjne rzemiosło – bednarstwo. Działające w tej branży rodzinne przedsiębiorstwo „Pawłowianka”, które specjalizuje się w produkcji beczek i kadzi dla przemysłu, współpracuje obecnie z najpoważniejszymi producentami wyrobów alkoholowych w kraju i za granicą.

Do znaczących pracodawców zaliczają się również jednostki podległe samorządowi miejskiemu: Zespół Szkół Samorządowych, Przedszkole Miejskie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Warsztat Terapii Zajęciowej, Miejski Ośrodek Kultury „Dworek” wraz z biblioteką, Zakład Wodociągów i Kanalizacji, Ciepłownia Miejska.

Poniższe dane dostarczają informacji o liczbie podmiotów gospodarki narodowej na terenie miasta Rejowiec Fabryczny wpisanych do rejestru REGON.

Tabela 5. Podmioty gospodarcze na terenie miasta w latach 2010-2012

SEKTOR	2010	2011	2012
PUBLICZNY	14	14	15
PRYWATNY <i>w tym:</i>	225	201	203
<i>osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą</i>	178	153	154
<i>spółki handlowe</i>	7	7	7
<i>fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne</i>	11	11	12
OGÓŁEM	239	215	218

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Według form własności zdecydowaną większość stanowią jednostki sektora prywatnego (ok. 94% ogółu podmiotów). Najbardziej popularną formą prawną prowadzenia działalności gospodarczej wśród mieszkańców miasta Rejowiec Fabryczny jest działalność zarejestrowana jako zakłady osób fizycznych (ok. 76% ogółu podmiotów sektora publicznego). Na przestrzeni lat 2010 – 2012 zauważalny jest spadek liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, spadła ona o 24, tj. o ok. 13,5%.

Strategia Rozwoju Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2008 – 2015 jako jeden z celów strategicznych przyjęła wzrost gospodarczej i przestrzennej atrakcyjności miasta poprzez tworzenie konkurencyjnych – w stosunku do innych ośrodków – podstaw dla inwestycji w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw, rzemiosła i usług oraz konkurencyjnej przestrzeni dla życia i działania. Cel główny będzie realizowany poprzez:

1. Budowę i modernizację infrastruktury technicznej dla obszarów gospodarczego zainwestowania.
2. Budowę i modernizację układu komunikacyjnego pomiędzy terenami przemysłowymi, obszarami gospodarczego zainwestowania i strefami zamieszkania.
3. Rozbudowę sektora usług.
4. Porządkowanie struktury przestrzennej miasta.
5. Udostępnianie gruntów miasta na cele gospodarcze, w obszarach aktywności ekonomicznej.

Możliwości sprzyjające rozwojowi rynku pracy daje też *Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu EUROPA 2020*. Główne cele strategii obejmują m.in. zatrudnienie, edukację i walkę z ubóstwem.

Problem bezrobocia był najczęściej wskazywany przez uczestników konsultacji społecznych, jako poważny problem społeczny występujący w mieście. Nie jest możliwe precyzyjne oszacowanie skali problemu, ze względu na istniejące tzw. bezrobocie ukryte. Statystyki najczęściej odnoszą się do skali bezrobocia rejestrowanego, ujmując w ten sposób tylko część osób pozostających bez pracy.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmie zarejestrowanych było 414 mieszkańców miasta, w tym kobiety stanowiły 56,5%.

Tabela 6. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta w latach 2011-2013

	2011	2012	2013
Liczba bezrobotnych	353	352	414
W tym kobiety	195	190	234

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmie

Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta Rejowiec Fabryczny w 2013 roku wzrosła o 62 osoby w stosunku do roku poprzedniego, w tym kobiet o 44.

Tabela 7. Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego* w mieście w latach 2011-2013

2011	11,3%
2012	11,3%
2013	13,2%

**- wskaźnik bezrobocia rejestrowanego tj. procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmie

Tabela 8. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta, w tym długotrwale bezrobotnych, z prawem do zasiłku w latach 2011-2013

Stan na 31 grudnia danego roku	Bezrobotni ogółem	Długotrwale bezrobotni	Z prawem do zasiłku
2011	353	203	23
2012	352	235	26
2013	414	249	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmie

Negatywnym zjawiskiem na lokalnym rynku pracy jest duży udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. W 2013 roku udział osób długotrwale bezrobotnych stanowił 60,1 % ogółu bezrobotnych. Według danych statystycznych na koniec grudnia 2013 roku, aż 92,8 % ogółu bezrobotnych nie posiadało prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

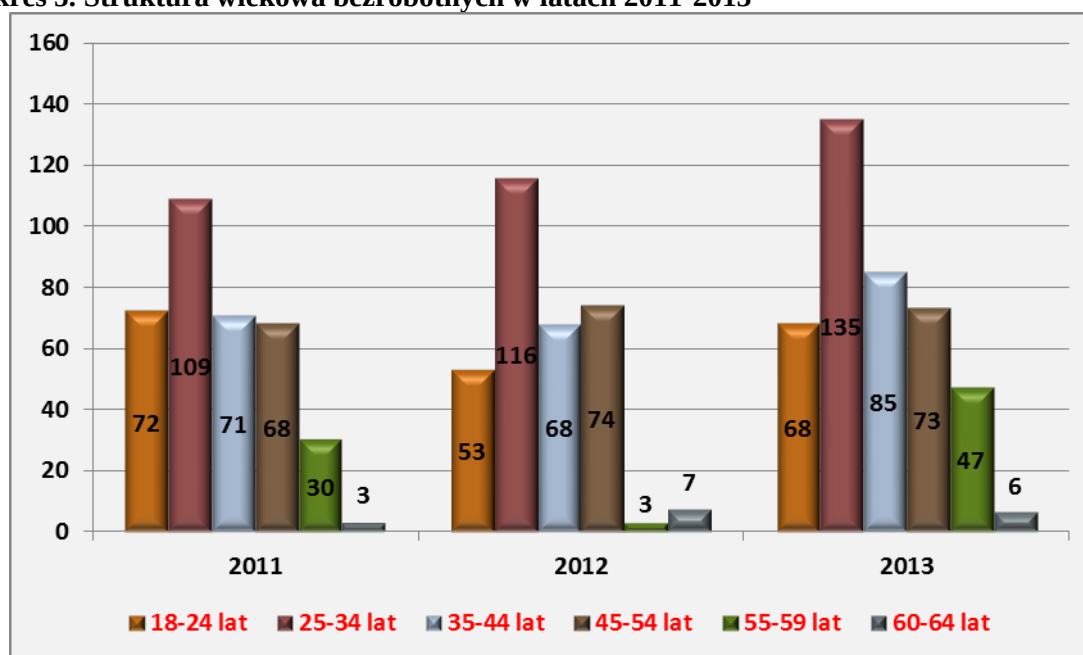
Tabela 9. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta w podziale na wykształcenie w latach 2011 - 2013

	2011	2012	2013
wyższe	51	49	47
Policealne i średnie zawodowe	95	87	118
Średnie ogólnokształcące	35	36	38
Zasadnicze zawodowe	79	80	84
gimnazjalne i poniżej	93	100	127

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmie

Według poziomu wykształcenia w całym analizowanym okresie najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych mieszkańców miasta wahał się w granicach od 26,3% do 30,7%. Najmniej liczną populację stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim ogólnym (średnio 9,7%) oraz wyższym (średnio 14,2%).

Wykres 5. Struktura wiekowa bezrobotnych w latach 2011-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Chelmie

Analizując bezrobotnych pod względem wieku, najliczniejszą grupę w okresie ostatnich trzech lat stanowiły osoby w wieku 25- 34 lata. Na przestrzeni lat 2011-2013 ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych systematycznie wzrastał i w końcu 2013 roku stanowił 32,6%. Z analizy struktur wieku wynika, iż 69,6% wszystkich zarejestrowanych nie przekroczyła 44 roku życia. W latach 2011-2013 zaobserwowano w Rejowcu Fabrycznym wyraźny przyrost bezrobotnych w większości przedziałów wiekowych.

Tabela 10. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chelmie

	2011	2012	2013
<i>osoby niepełnosprawne bezrobotne</i>	12	15	15
<i>poszukujące</i>	4	4	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chelmie

Podsumowując powyższe dane dotyczące bezrobocia w Mieście Rejowiec Fabryczny wynika, że wśród zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chelmie mieszkańców miasta,

największą grupę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, posiadające wykształcenie gimnazjalne i poniżej oraz będące w wieku 25 – 34 lata.

W celu przeciwdziałania bezrobociu i złagodzeniu jego skutków władze samorządowe i lokalne instytucje podejmują szereg działań. We współpracy z urzędem pracy w latach 2011-2013 zorganizowano dla osób bezrobotnych:

- 86 miejsc staży;
- 22 miejsca robót publicznych;
- 6 miejsc prac interwencyjnych;
- 77 miejsc prac społecznie użytecznych.

Tabela 11. Zestawienie form aktywizacji zawodowej bezrobotnych w latach 2011 – 2013

	2011	2012	2013
<i>szkolenia</i>	4	6	8
<i>roboty publiczne</i>	8	8	6
<i>staże</i>	17	30	39
<i>prace interwencyjne</i>	4	0	2
<i>prace społecznie użyteczne</i>	27	25	25
<i>środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej</i>	6	4	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chelmie

W mieście funkcjonuje Młodzieżowe Centrum Kariery OHP. Na mocy zawartego porozumienia z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym możliwość skorzystania z bezpłatnego poradnictwa i doradztwa zawodowego mają klienci ośrodka. W 2013r. wsparcia udzielono 326 mieszkańcom miasta. Poradnictwo specjalistyczne, w tym zawodowe świadczone było również beneficjentom projektów realizowanych przez Fundację Rozwoju Rejowca Fabrycznego. Ofertę dopełnia kontynuowany corocznie od 2008 roku projekt systemowy „Na dobrej drodze – aktywizacja osób bezrobotnych Miasta Rejowiec Fabryczny” wdrażany przez ośrodek pomocy społecznej. Do chwili obecnej, 51 bezrobotnym mieszkańcom miasta, korzystającym ze wsparcia instytucji pomocowej, w ramach projektu oprócz wsparcia psychologicznego i doradztwa zawodowego, sfinansowano wybrany przez uczestnika kurs zawodowy. W roku 2014 planuje się objęcie wsparciem kolejnych 10 bezrobotnych klientów ośrodka.

3.4. Infrastruktura techniczna

Miasto Rejowiec Fabryczny posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną. Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Gospodarka komunalna w mieście w latach 2009 – 2012

	<i>Jednostka miary</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>
Wodociągi					
<i>długość czynnej sieci rozdzielczej</i>	km	37,1	37,3	37,1	37,1
<i>ludność korzystająca z sieci wodociągowej</i>	osoba	4 145	4 285	4 245	4 240
Kanalizacja					
<i>długość czynnej sieci</i>	km	11,3	13,3	19,3	19,3
<i>ludność korzystającą z sieci kanalizacyjnej</i>	osoba	3 028	3 139	3 130	3 127
Sieć gazowa					
<i>długość czynnej sieci ogółem</i>	m	29 778	29 873	30 003	30 294
<i>długość sieci przesyłowej</i>	m	1 291	1 291	1 291	1 291
<i>długość czynnej sieci rozdzielczej</i>	m	28 487	28 582	28 712	29 003
<i>odbiorcy gazu</i>	gosp. dom	928	936	932	930
<i>ludność korzystającą z sieci gazowej</i>	osoba	2 682	2 789	2 740	2 710

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji realizowanych w latach 2010 – 2012 w mieście.

W latach 2010 – 2012 wybudowano:

- ulicę Jana Pawła II, chodnik od ul. Lubelskiej do ul. Wspólnej,
- sieć kanalizacji sanitarnej dla ulic: Chełmska, Żłota, Dworcowa, Boczna,

wykonano nowe nawierzchnie:

- ulic: Chopina, Komunalnej, B. Prusa, 22 Lipca, Spółdzielczej, Kraszewskiego, Żeromskiego,

przebudowano „Rynek Miejski” oraz rozpoczęto realizację projektu pn. Centrum aktywności społeczno-gospodarczej „Stara Kotłownia”. Ukończenie inwestycji nastąpiło w 2013 r.

W zmodernizowanym budynku po kotłowni węglowej w osiedlu „Wschód” do dyspozycji mieszkańców miasta znajduje się sala widowiskowo – szkoleniowa, klub fitness, kawiarnia, miejska biblioteka oraz nowoczesny plac zabaw.

3.5. Zasoby i warunki mieszkaniowe

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

Tabela 13. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2009 – 2012

2009	2010	2011	2012
1539	1562	1566	1577

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku danych Lokalnych GUS

Warunki mieszkaniowe w mieście Rejowiec Fabryczny można określić jako zadowalające. Liczba mieszkań na przestrzeni 2009 – 2012 uległa wzrostowi o 38. Zapotrzebowanie rynku oraz wzrastające koszty czynszów w budownictwie wielorodzinnym pobudziły rozwój budownictwa jednorodzinne. Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców, miasto przygotowuje sukcesywnie nowe tereny pod budownictwo indywidualne. Na przestrzeni trzech ostatnich lat, w wyniku przetargów sprzedano 19 działek budowlanych pod zabudowę jednorodziną.

Tabela 14. Stan warunków mieszkaniowych w mieście w latach 2009-2012

	2009	2010	2011	2012
Mieszkania	1539	1562	1566	1577
Powierzchnia na 1 mieszkanie (m²)	63,7	64,5	64,6	65,1
Powierzchnia na 1 osobę (m²)	21,3	21,8	22,1	22,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Stan warunków zasobów mieszkaniowych daje również analiza wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno – sanitarne.

Tabela 15. Stan wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno – sanitarne w latach 2009 – 2012

	2009	2010	2011	2012
mieszkania	1539	1562	1566	1577
wodociąg	1439	1473	1477	1488

łazienka	1307	1377	1381	1392
centralne ogrzewanie	1082	1133	1137	1148
gaz sieciowy	928	938	939	941

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Analiza powyższych danych pokazuje pewną prawidłowość w zestawieniu danych nt. wzrostu liczby mieszkań oraz wyposażenia w urządzenia techniczno – sanitarne w latach 2009 – 2013. Zauważa się, że od 2010 roku liczba poszczególnych urządzeń rosła dokładnie o liczbę nowych mieszkań w danym roku. Świadczy to o tym, że wszystkie nowo oddawane mieszkania spełniają podstawowe warunki socjalno – bytowe.

Gmina zapewnia lokale socjalne, lokale zamienne oraz zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach na zasadach i w wypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy.

Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej należy do zadań własnych gminy. Wszystkie istotne zagadnienia związane z wdrożeniem i realizacją planowanej polityki mieszkaniowej dla miasta obejmuje *Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2013 –2017* oraz dokument *Zasady wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Rejowiec Fabryczny*.

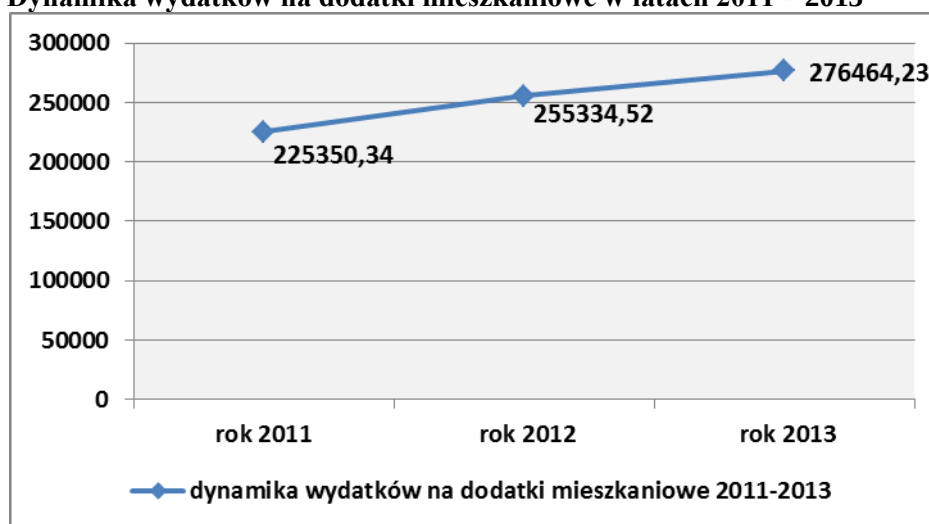
Miasto Rejowiec Fabryczny jest właścicielem 124 mieszkań, w tym 3 mieszkań socjalnych o łącznej powierzchni 5 210,78 m²(stan na 31.12.2013 r.). Budynki, w których znajdują się mieszkania gminne w przeważającej części są budynkami z lat dwudziestych i czterdziestych XX wieku i zlokalizowane są na najstarszych osiedlach mieszkaniowych – „Morawinek” i „Robotnicza”. Posiadają wysoki stopień zużycia. Wymagają one głębokiej modernizacji, remontów i wyposażenia w nowe instalacje wodno - kanalizacyjne oraz węzły sanitarne.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczonej przez gminę, a realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym. Dodatki mieszkaniowe umożliwiają opłacenie czynszu oraz innych wydatków mieszkaniowych. Wydatki na ten cel w analizowanym okresie wykazują stałą tendencję wzrostową.

Tabela 16. Dodatki mieszkaniowe przyznane w latach 2011 -2013

	2011	2012	2013
<i>Liczba złożonych wniosków</i>	245	268	270
<i>Liczba decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy</i>	242	253	256
<i>Liczba decyzji odmownych</i>	3	15	14

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabryczny

Wykres 6. Dynamika wydatków na dodatki mieszkaniowe w latach 2011 – 2013

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabryczny

Na terenie miasta nie występuje problem bezdomności. Pojawiają się jedynie pojedyncze przypadki osób bezdomnych z terenu miasta. Mogą one liczyć na wsparcie instytucji pomocowych oraz zapewnienie schronienia w schronisku dla bezdomnych. Podejmowane działania zaspokajają zapotrzebowanie istniejącej bezdomności.

3.6. Ochrona zdrowia

Na ochronę i stan zdrowia mieszkańców wpływa nie tylko poziom życia i poziom kultury zdrowotnej, ale również stan środowiska naturalnego, kształtowanie się sytuacji demograficznej, rozwój systemu ochrony zdrowia i dostępność do świadczeń zdrowotnych.

Działalność z zakresu opieki zdrowotnej na terenie miasta Rejowiec Fabryczny prowadzi Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” s.c., który świadczy usługi nie tylko dla mieszkańców miasta, ale również dla okolicznych miejscowości. Oprócz praktyk lekarzy rodzinnych placówka posiada poradnię: stomatologiczną, dla dzieci zdrowych, dzieci chorych, kobiet oraz ambulatorium analityczne. Zakład opieki zdrowotnej stwarza pacjentom możliwość wykonania przesiewowych badań urologicznych oraz uzyskania konsultacji

diabetologicznej. Prowadzona jest również działalność profilaktyczna z zakresu zdrowego trybu życia oraz program CHUK (chorób układu krążenia). Istnieje możliwość wykonania badań spirometrycznych (wczesne wykrywanie chorób płuc), dla pacjentów po zabiegach operacyjnych prowadzona jest profilaktyka wtórna. Poza szczepieniami obowiązkowymi zakład prowadzi coroczne akcje szczepień p/grypie, p/pneumokokom i innym chorobom. W ramach działalności Gabinetu Higieny prowadzone są badania bilansowe i przesiewowe u dzieci i młodzieży, profilaktyka fluorkowa u dzieci w klasach I – VI, a także pogadanki dotyczące higieny snu u dzieci i właściwych relacji interdyscyplinarnych w grupie i w rodzinie (zapobieganie depresji, nerwicy). Zakład prowadzi również profilaktykę zdrowotną kobiet w ciąży i okresie połogu.

Zgromadzony w toku prac nad opracowaniem strategii materiał roboczy nie pozwala na postawienie diagnozy dotyczącej kwestii zdrowia mieszkańców miasta. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” nie udzielił informacji na ten temat.

Profilaktykę zdrowotną prowadzoną przez przychodnię zdrowia wspierają programy przeprowadzane przez samorząd miasta:

- 1) wspólnie z I Wojskowym Szpitalem Klinicznym i Polikliniką w Lublinie miasto Rejowiec Fabryczny corocznie organizuje dla mieszkańców bezpłatne porady lekarskie w ramach „Białej Niedzieli”. Do dyspozycji społeczności lokalnej pozostaje kilkunastu specjalistów m.in. neurolog, chirurg, urolog, ginekolog, dermatolog, ortopeda, kardiolog, pulmonolog, laryngolog, okulista, reumatolog. Dodatkowo przeprowadzane są następujące badania: EKG, mierzenie ciśnienia, spirometria, badanie poziomu cukru we krwi, cytologia szyjki macicy, komputerowe badania wzroku;
- 2) przeprowadzana jest akcja szczepień najmłodszych mieszkańców miasta przeciwko pneumokokom: w 2010 r. ze szczepienia skorzystało 36 dzieci, w 2012 r. – 68 i w 2013 r. – 25 dzieci;
- 3) Miasto Rejowiec Fabryczny po raz czwarty przystąpiło do ogólnopolskiej edycji Konkursu Zdrowa Gmina, którego głównym zadaniem jest przeprowadzenie działań na rzecz zwiększenia frekwencji zgłaszających się na badania profilaktyczne ukierunkowane na wczesne wykrycie raka piersi, raka szyjki macicy i raka jelita grubego;

- 4) w ramach badań profilaktycznych dla najmłodszych mieszkańców miasta w Zespole Szkół Samorządowych w Rejowcu Fabrycznym w 2013 roku zorganizowano dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum badania poziomu cukru.

Opiekę medyczną dla mieszkańców miasta po godz. 18:00 sprawuje NZOZ TOP-MED Szafranek Lekarska Spółka Partnerska, 22-100 Chełm, ul. Słowackiego 33.

W mieście jest wystarczająca ilość placówek aptecznych.

3.7. Edukacja, kultura

Na terenie miasta funkcjonują trzy placówki oświatowe:

1. przedszkole,
2. szkoła podstawowa,
3. gimnazjum.

Tabela 17. Placówki oświatowo – wychowawcze w Mieście Rejowiec Fabryczny

<i>Nazwa i adres placówki</i>
Przedszkole Miejskie ul. Lubelska 24 22-170 Rejowiec Fabryczny
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Reja ul. Lubelska 18 22-170 Rejowiec Fabryczny
Gimnazjum Publiczne im. Jana Pawła II ul. Lubelska 18 22-170 Rejowiec Fabryczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rejowiec Fabryczny

Przedszkole Miejskie usytuowane jest w zabytkowym parku, z dala od ruchliwych ulic i hałasu miejskiego. Przedszkole posiada 3 sale dydaktyczne oraz jedną w budynku szkoły podstawowej. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2013 roku wynosi 115, z tego dzieci w wieku od 3 do 5 lat - 68.

Tabela 18. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2010-2012

	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>
<i>dzieci w wieku 3-5 lat</i>	68	62	69
<i>dzieci w wieku 3-6 lat</i>	100	95	101

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Kadrę przedszkola stanowi 6 nauczycieli, wszyscy posiadają wyższe wykształcenie. Oprócz realizacji podstawy programowej w placówce prowadzone są dodatkowe zajęcia: rytmika, język angielski, taniec, gimnastyka korekcyjna oraz religia.

Dodatkowo też w ramach rozszerzenia i urozmaicenia edukacji przedszkolnej, w roku szkolnym 2012/2013 realizowane były następujące programy profilaktyczne i akcje edukacyjne:

- „Czyste powietrze wokół nas” – ogólnopolski program edukacji antynikotynowej;
- „Kubusiowi przyjaciele nauki” – ogólnopolski program ekologiczny;
- „Akademia Aquafresh” – ogólnopolski program profilaktyki zdrowotnej;
- „Bezpieczne przedszkole” – ogólnopolski program wychowania przedszkolnego.

Obok przedszkola znajduje się nowoczesny, z bezpiecznymi nawierzchniami i bogato wyposażony plac zabaw i „zielona” sala gimnastyczna, z którą sąsiaduje mały tor saneczkowy.

Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Reja i Gimnazjum Publiczne im. Jana Pawła II funkcjonują w strukturze Zespołu Szkół Samorządowych w Rejowcu Fabrycznym. Wszyscy nauczyciele zatrudnieni w placówce posiadają pełne kwalifikacje do zajmowanego stanowiska.

Liczba uczniów w placówce w roku 2013/2014 wynosi odpowiednio:

- szkoła podstawowa – 213
- gimnazjum – 136

i na przestrzeni ostatnich lat ulega zmniejszeniu.

Tabela 19. Liczba uczniów w placówkach oświatowych w latach 2011-2012

	2011	2012
<i>szkoła podstawowa</i>	233	223
<i>gimnazjum</i>	177	155

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Uczniowie Zespołu Szkół Samorządowych w Rejowcu Fabrycznym mają możliwość nauki języków obcych.

Tabela 20. Nauczanie języków obcych w szkołach w latach 2011-2012 (liczba uczniów)

	2011	2012
szkoła podstawowa		
język angielski	233	223
gimnazjum		
język angielski	177	155
język niemiecki	177	155

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Szkoła podstawowa i gimnazjum posiadają pracownie komputerowe.

Tabela 21. Wskaźniki komputeryzacji szkół w roku 2011-2012

Udział % szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu		
	2011	2012
szkoła podstawowa	100,00	100,00
gimnazjum	100,00	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Uczniowie szkół mogą skorzystać z bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych.

Tabela 22. Zajęcia pozalekcyjne w szkole podstawowej

Forma zajęć	Rodzaj zajęć ze względu na tematykę
koła zainteresowań	• językowe • informatyczne • matematyczne • przyrodnicze • historyczne • artystyczne • sportowe
praca z uczniem zdolnym	• j. polski • matematyka • j. angielski • przyroda • historia
zajęcia wyrównawcze	• j. polski • j. angielski • matematyka • przyroda • historia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZSS w Rejowcu Fabrycznym

Tabela 23. Zajęcia pozalekcyjne w gimnazjum

<i>Forma zajęć</i>	<i>Rodzaj zajęć ze względu na tematykę</i>
<i>koła zainteresowań</i>	• językowe • historyczne • informatyczne • muzyczne • biologiczno – chemiczne • geograficzne • matematyczne
<i>praca z uczniem zdolnym</i>	• język angielski • wychowanie fizyczne • język niemiecki • matematyka
<i>zajęcia wyrównawcze</i>	• językowe • historia • matematyka • fizyka
<i>inne</i>	• Towarzystwo Przyjaciół Seminarium • korekcyjno – kompensacyjne z uczniem niepełnosprawnym • psychologiczno – edukacyjne dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym • OAZA „Ruch, światło – życie” • edukacja teatralna

Źródło: opracowanie na podstawie danych pobranych ze strony www.jpil.w.interia.pl

Dodatkowo, oprócz realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego i zajęć pozalekcyjnych, gimnazjum realizuje projekty edukacyjne i profilaktyczne, a także w latach 2004–2012 brało udział w realizacji międzynarodowego projektu Comenius „Międzykulturowe podróże po połączonych szlakach Europy”. Celem projektu było pobudzenie świadomości obywatelstwa europejskiego wśród uczniów i ich rodzin za pomocą metody interdyscyplinarnej i diachronicznej, która wskazuje na przepływ ludzi, idei oraz towarów w Europie. W ramach realizacji projektu na przestrzeni 9 lat młodzież gimnazjalna z wizytą roboczą wyjeżdżała na Litwę, do Turcji, Francji, Grecji, Rumunii, Hiszpanii, Niemiec oraz gościła u siebie uczniów i nauczycieli z siedmiu europejskich szkół.

Od 1 września 2013 r. Zespół Szkół Samorządowych w Rejowcu Fabrycznym realizuje projekt „Rozwiń skrzydła – rozwiń kompetencje kluczowe” w ramach POKL współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. W ramach projektu uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjum uczęszczają na zajęcia rozwijające i wyrównawcze z następujących przedmiotów i zajęć: język polski, język angielski, fizyka, chemia, biologia, informatyka, zajęcia dziennikarskie i artystyczne. Uczniowie mogą skorzystać z konsultacji

z psychologiem, logopedą oraz uczestniczyć w zajęciach korygujących wady postawy. W ramach projektu rozpoczął działalność szkolny ośrodek kariery, który pomoże przyszłym absolwentom gimnazjum wybrać najdogodniejszą ścieżkę dalszej edukacji. Placówka zostanie wyposażona w m.in. tablice i plansze interaktywne, laptopy, aparaty, kamery, gry edukacyjne, słowniki, zestawy doświadczalne.

Zespół Szkół Samorządowych w Rejowcu Fabrycznym oprócz edukacji dzieci i młodzieży prowadzi działania wspierające w zakresie opieki i wychowania. W placówce funkcjonuje świetlica szkolna, w której mogą przebywać uczniowie przed lekcjami i po ich zakończeniu.

Z opinii uczniów wynika, że proponowana im w świetlicy oferta spędzenia czasu jest różnorodna i spełnia ich oczekiwania. W budynku zespołu szkół znajduje się również stołówka szkolna, gdzie są przygotowywane i wydawane posiłki w formie dwudaniowego obiadu. Bazę dopełnia szkolna biblioteka wraz z ICIM oraz boisko sportowe ze sztuczną nawierzchnią. W obszarze budynku szkolnego położone są korty tenisowe z nawierzchnią ze sztucznej trawy oraz stadion sportowy z areną lekkoatletyczną o nawierzchni tartanowej i trawiastym, pełnowymiarowym boiskiem do piłki nożnej.

Działalność kulturalna na terenie Miasta Rejowiec Fabryczny koordynowana jest przez Miejski Ośrodek Kultury „Dworek”. Misją jednostki jest stworzenie mieszkańcom miasta możliwości skorzystania z różnych form życia kulturalnego i rekreacji zapewniając miejsce i warunki do twórczej ekspresji.

Dom Kultury jest organizatorem różnego rodzaju imprez kulturalnych skierowanych do różnych grup wiekowych.

Tabela 24. Imprezy organizowane przez MOK „Dworek” w latach 2011-2013

	2011	2012	2013
wystawy	2	3	5
występy zespołów amatorskich	2	4	9
występy artystów i zespołów zawodowych	2	2	4
dyskoteki	1	5	5
prelekcje, spotkania, wykłady	0	52	14
imprezy turystyczne sportowo-rekreacyjne	5	15	15
konkursy	2	4	2
inne	-	11	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Tabela 25. Pracownie, koła (kluby), kursy w 2013 roku

	<i>Liczba</i>	<i>Liczba członków</i>
KOŁA (KLUBY)		
<i>taneczne</i>	1	27
<i>plastyczne</i>	1	8
<i>teatralne</i>	1	17
<i>turystyczne i sportowo -rekreacyjne</i>	3	90
<i>seniora</i>	1	50
KURSY		
<i>plastyczne</i>	1	16
<i>nauki gry na instrumentach</i>	2	12
<i>tańca</i>	1	27
<i>komputerowe</i>	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W strukturze Miejskiego Ośrodka Kultury „Dworek” w Rejowcu Fabrycznym funkcjonuje Biblioteka Miejska z księgozbiorem liczącym 10 905 woluminów oraz posiadająca 955 czytelników w ciągu roku (stan na 31.12.2013 r.)

3.8. Bezpieczeństwo publiczne

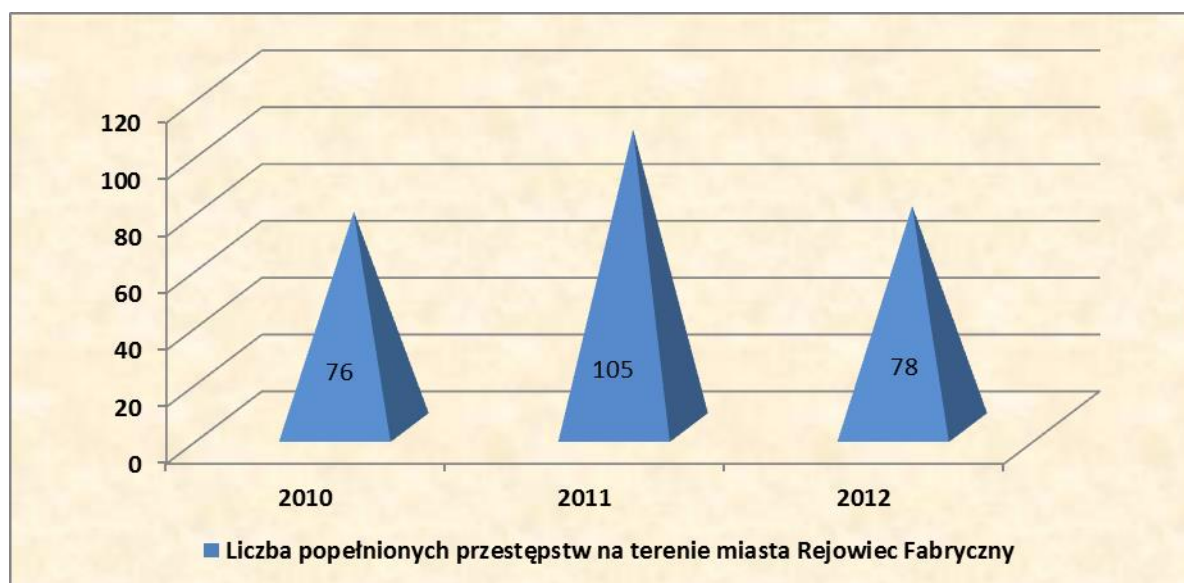
Jednym z najbardziej istotnych czynników wpływających na ocenę jakości życia publicznego mieszkańców jest poczucie bezpieczeństwa publicznego.

Do instytucji zapewniających ochronę życia, zdrowia i mienia obywateli na terenie Miasta Rejowiec Fabryczny należy:

1. Komenda Miejska Policji w Chełmie, w której strukturze funkcjonuje Komisariat Policji w Rejowcu obejmujący bezpośrednio swoim działaniem teren Miasta Rejowiec Fabryczny;
2. Straż Miejska w Rejowcu Fabrycznym.

Uczestnicy warsztatów oraz konsultacji społecznych na podstawie danych statystycznych oraz opinii środowiska lokalnego stwierdzili, że Rejowiec Fabryczny jest miastem bezpiecznym. W 2012 roku spadła liczba popełnionych przestępstw o 29, tj. o 27,6% w porównaniu do roku poprzedniego.

Wykres 7. Liczba popełnionych przestępstw w latach 2010 – 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Rejowcu

Tabela 26. Kategorie przestępstw najczęściej popełnianych w latach 2010 – 2012

	2010	2011	2012
<i>fizyczne i psychiczne znęcanie się – art.207§1 kk</i>	7	6	6
<i>uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego – art. 209 §1 kk</i>	8	7	6
<i>bójka, pobicie, rozbój, uszkodzenie ciała – art.157, 158, 159, 280 kk</i>	4	6	4
<i>kradzież, kradzież z włamaniem, uszkodzenie mienia – art.278, 279, 288 kk</i>	24	42	23
<i>nietrzeźwi kierowcy, wypadki drogowe – art.178, 177 kk</i>	27	26	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Rejowcu

Liczba uciążliwych w odczuciu mieszkańców przestępstw kryminalnych (kradzież cudzej rzeczy, kradzież z włamaniem, uszkodzenie mienia, bójka, pobicie, rozbój, uszkodzenie ciała, nietrzeźwi kierowcy, wypadki drogowe) w Rejowcu Fabrycznym w roku 2012 zmalała w porównaniu do roku 2011.

Tabela 27. Liczba przeprowadzonych interwencji w latach 2010 – 2012

	2010	2011	2012
<i>ogółem</i>	172	185	215
<i>domowe</i>	80	62	75
<i>w tym przemoc w rodzinie</i>	NK - 1	NK - 1	NK - 1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Rejowcu

W analizowanym okresie wzrosła liczba przeprowadzonych interwencji. W roku 2012 była o 25% wyższa w stosunku do roku 2010.

Komenda Miejska w Chełmie współpracuje ściśle z instytucjami działającymi na terenie miasta w różnych przedsięwzięciach, m.in. zabezpieczając imprezy plenerowe sportowe i kulturalne, a także biorąc udział w działalności edukacyjnej i profilaktycznej. Dobrze układa się również współpraca funkcjonariuszy policji z Komisariatu Policji w Rejowcu z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym.

Ważne zadania w perspektywie rozwiązywania problemów społecznych w zakresie bezpieczeństwa spełnia również samorządowa formacja ochrony porządku publicznego- Straż Miejska w Rejowcu Fabrycznym.

Tabela 28. Wyniki działań Straży Miejskiej na terenie miasta Rejowiec Fabryczny

Rodzaj wykroczenia	2011	2012	2013
mandaty	28	15	26
pouczenia	56	93	64
interwencje	67	82	71
zgłoszenie	53	65	54

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Rejowcu Fabrycznym

Wyniki działań Straży Miejskiej w 2013 roku wskazują na znaczące zmniejszenie liczby pouczeń (ok.31%) w porównaniu do roku poprzedniego oraz spadku interwencji i zgłoszeń.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej przeprowadzają patrole prewencyjne w miejscach szczególnie niebezpiecznych np. gromadzenia się młodzieży oraz spożywania alkoholu. Kontrolowane są również okolice szkoły, przedszkola, domu kultury, a w szczególności osiedla zamieszkujące przez środowiska zagrożone wykluczeniem społecznym.

IV. Zasoby miasta Rejowiec Fabryczny w rozwiązywaniu problemów społecznych

Tabela 29 Zasoby miasta

<i>Zasoby instytucjonalne</i>		
<i>Nazwa</i>	<i>Adres</i>	<i>Cel działania</i>
<i>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Lubelska 24	pomoc społeczna, praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, świadczenia rodzinne, dodatki mieszkaniowe, zasiłki i stypendia szkolne, dodatek energetyczny, fundusz alimentacyjny
<i>Środowiskowy Dom Samopomocy w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Lubelska 24	budowanie sieci oparcia społecznego, przygotowanie do życia w społeczeństwie i funkcjonowanie w środowisku osób niepełnosprawnych intelektualnie
<i>Warsztat Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Mickiewicza 3	stwarzanie możliwości osobom niepełnosprawnym uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej
<i>Zespół Szkół Samorządowych w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Lubelska 18	edukacja dzieci i młodzieży na poziomie podstawowym i gimnazjalnym
<i>Przedszkole Miejskie w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Lubelska 24	edukacja przedszkolna
<i>Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Lubelska 24	udzielanie pomocy i prowadzenie terapii, zajęć i warsztatów dla dzieci z grup ryzyka
<i>Miejski Ośrodek Kultury „Dworek” w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Lubelska 24A	upowszechnianie kultury
<i>Straż Miejska w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Hirszfelda 3	ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych
<i>Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie</i>	Plac Niepodległości 1	pośrednictwo pracy, poradnictwo i doradztwo zawodowe
<i>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie</i>	Plac Niepodległości 1	zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
<i>Komenda Miejska Policji w Chełmie</i>	ul. Żwirki i Wigury 20	ochrona porządku publicznego, zadania prewencyjno – represyjne, działania profilaktyczne
<i>Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Jana Pawła II 5	duszpasterstwo parafialne
<i>Zasoby pozainstytucjonalne</i>		
<i>Fundacja Rozwoju Rejowca Fabrycznego</i>	ul. Lubelska 16	działania sprzyjające ekologicznemu, rolniczemu, zdrowotnemu i kulturalnemu

		rozwojowi miasta
<i>Rejowieckie Stowarzyszenie „Cordis”</i>	ul. Mickiewicza 3	wspieranie osób niepełnosprawnych, starszych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym
<i>Klub Abstynenta „Krokus” w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Mickiewicza 3	pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom
<i>Lokalna Grupa Działania Promenada S12</i>	ul. Mickiewicza 3	działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich
<i>Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Wiara” w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Mickiewicza 3	zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym dostępu do edukacji, fachowej opieki medycznej (w tym do rehabilitacji)
<i>Stowarzyszenia Inicjatyw Społeczno – Kulturalnych „Szansa”</i>	ul. Lubelska 24A	działalność społeczno - kulturalna
<i>Klub Seniora w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Lubelska 24A	integracja osób starszych
<i>Klub Sportowy „Sparta” w Rejowcu Fabrycznym</i>	ul. Lubelska 16	krzewienie kultury fizycznej

V. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest elementem polityki społecznej państwa, która podejmuje działania przewidujące różne formy pomocy i ingerencji wówczas, gdy osoba lub rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć swoich trudnych sytuacji życiowych.

Celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zakłada się, że powinna też w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia i uaktywnienia osoby korzystającej ze świadczeń, a także integracji ze środowiskiem społecznym.

Instytucją polityki społecznej państwa realizującą zadania należące do właściwości gminy i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej na terenie miasta jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym.

Zadania realizowane są w szczególności poprzez diagnozę, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń, pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz pracę socjalną.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym spełnia wymóg organizacyjny określony w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. zatrudniając wymaganą przepisami liczbę pracowników socjalnych.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są w ramach zadań własnych i zleconych. Do zadań własnych gminy należy m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

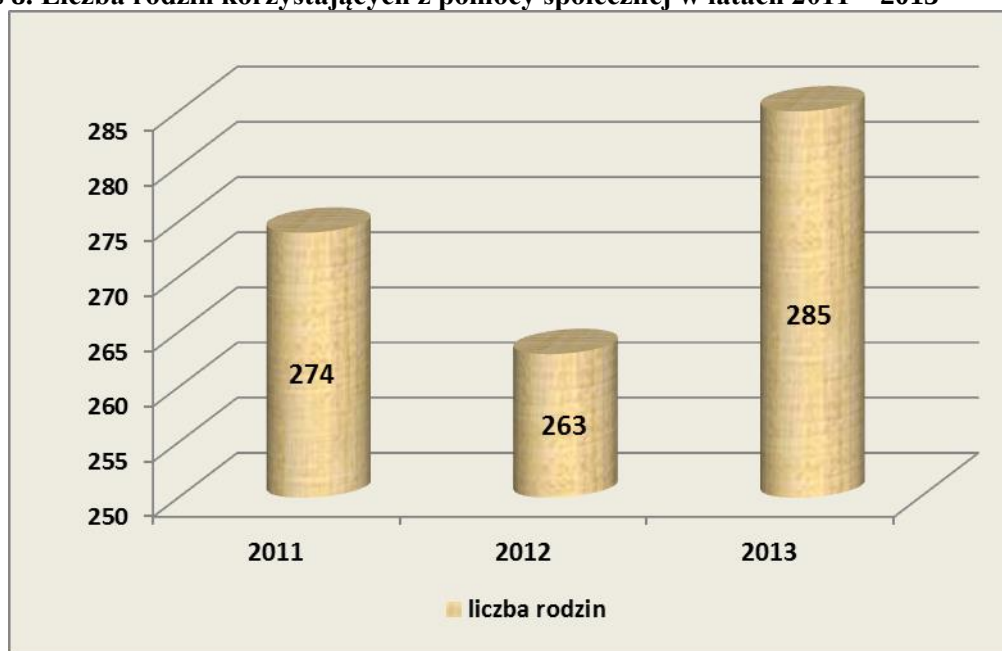
Tabela 30. Wydatki poniesione na świadczenia w ramach zadań własnych i zleconych w latach 2011-2013

<i>Wielkość wydatków</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Wydatki poniesione na świadczenia społeczne ogółem, w tym:</i>	316 096	359 080	496 675
<i>zadania własne</i>	300 442	342 337	481535
<i>zadania zlecone</i>	15 654	13 743	15 140

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MOPS w Rejowcu Fabrycznym

W analizowanym okresie zauważa się, że w 2013 roku wystąpił znaczny wzrost wydatków na realizację zadań własnych stosunku do lat poprzednich. Wydatkowana kwota była o ok.40% wyższa niż w 2012 r. Decydujący wpływ na zaistniałą sytuację miała przede wszystkim zmiana od dnia 1 października 2012 roku kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze wsparcia pomocy społecznej. Do 31 września 2012 roku dla osoby samotnie gospodarującej wynosiło - 477 zł , po zmianie 542 zł., natomiast na osobę w rodzinie – odpowiednio 351 zł. i 456 zł. W ramach zadań zleconych ośrodek pomocy społecznej organizuje i świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z tej formy wsparcia w 2013 roku skorzystało 5 dzieci/ młodzieży, czworo w postaci rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu i jedno w zakresie terapii logopedycznej. W roku 2013 z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym skorzystało 285 osób i rodzin.

Wykres 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2011 – 2013

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym

Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są osobom i rodzinom m.in. z następujących powodów:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu i narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela 31 Najczęściej występujące powody przyznania pomocy społecznej w latach 2011-2013

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
<i>Bezrobocie</i>	148	156	175	547	532	609
<i>Ubóstwo</i>	100	104	118	356	304	414
<i>Niepelnosprawność</i>	49	51	63	147	132	205
<i>Długotrwała choroba</i>	30	44	54	162	117	151
<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	30	53	51	160	279	264
<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych</i>	13	20	20	46	75	81
<i>Alkoholizm lub narkomania</i>	6	6	10	13	12	25
<i>Opuszczenie zakładu karnego</i>	3	4	7	3	8	16
<i>Przemoc w rodzinie</i>	13	2	3	39	8	10
<i>Zdarzenia losowe</i>	0	9	2	0	22	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MOPS

Analiza powyższych danych daje obraz przyczyn trudnej sytuacji życiowej mieszkańców miasta, które zgłaszają się o pomoc do ośrodka. Najwięcej rodzin na przestrzeni lat 2011-2013, którym była udzielone wsparcie borykała się z problemem bezrobocia. Przez cały badany okres ich liczba stale wzrastała (od 148 w 2011, do 175 w 2013 roku.). Kolejnym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było ubóstwo. W 2013 roku liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z tej przyczyny wzrosło o 14 w porównaniu do roku 2012. Ośrodek udzielił w ubiegłym roku pomocy z powodu niepełnosprawności 63 rodzinom i 54 ze względu na występowanie długotrwałej choroby. Następną przyczyną udzielonej pomocy była potrzeba ochrony macierzyństwa i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Najmniej pomocy przyznano z powodu opuszczenia zakładu karnego, przemocy w rodzinie oraz zdarzenia losowego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym od 2006 roku realizuje program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w ramach którego udzielana jest pomoc w zakresie dożywiania dzieci do lat 7, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz zasiłku celowego ona zakup żywności.

Tabela 32 Liczba osób objętych wsparciem programu w latach 2011 – 2013

	2011	2012	2013
<i>Rzeczywista liczba osób objętych programem ogółem, tym</i>	293	173	390
<i>liczba osób korzystających z posiłku</i>	146	113	174
<i>z zasiłku celowego</i>	83	70	92

W ramach realizowanych zadań Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym przyznawał także świadczenia zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

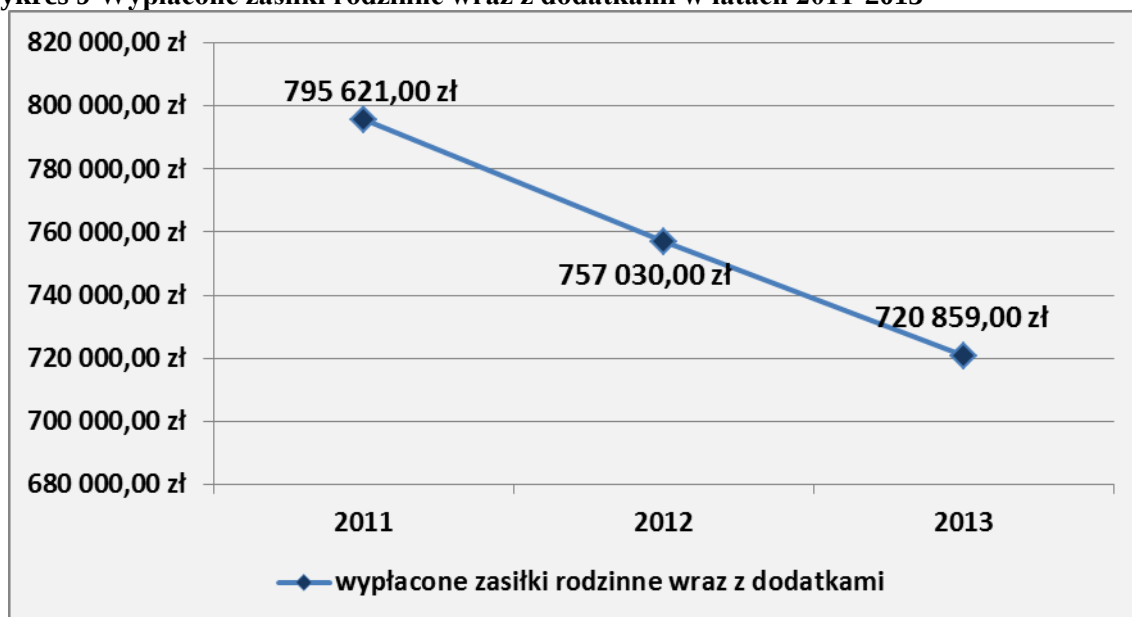
Rodzaje i liczba wypłaconych świadczeń przedstawiają poniższe dane.

Tabela 33. Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych w latach 2011-2013

	2011	2012	2013
<i>Zasiłek rodzinny</i>	5 490	5 016	4 519
<i>Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka</i>	41	43	21
<i>Dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego</i>	47	68	70
<i>Dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka</i>	316	228	208
<i>Dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego</i>	403	408	392
<i>Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego</i>	318	309	272
<i>Dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania</i>	956	942	864
<i>Dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej</i>	894	846	732
<i>Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka</i>	41	43	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania MOPS w Rejowcu Fabrycznym

Wykres 9 Wyplacone zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w latach 2011-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania MOPS w Rejowcu Fabrycznym

Analiza powyższych danych wskazuje, że na przestrzeni ostatnich trzech lat występuje tendencja spadkowa wydatków poniesionych na zasiłki rodzinne. Spowodowane jest to m.in. zmniejszającą się liczbą urodzeń dzieci oraz niskim kryterium dochodowym wynoszącym odpowiednio:

- 539 zł. na osobę w rodzinie;
- 623 zł. na osobę w rodzinie, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności.

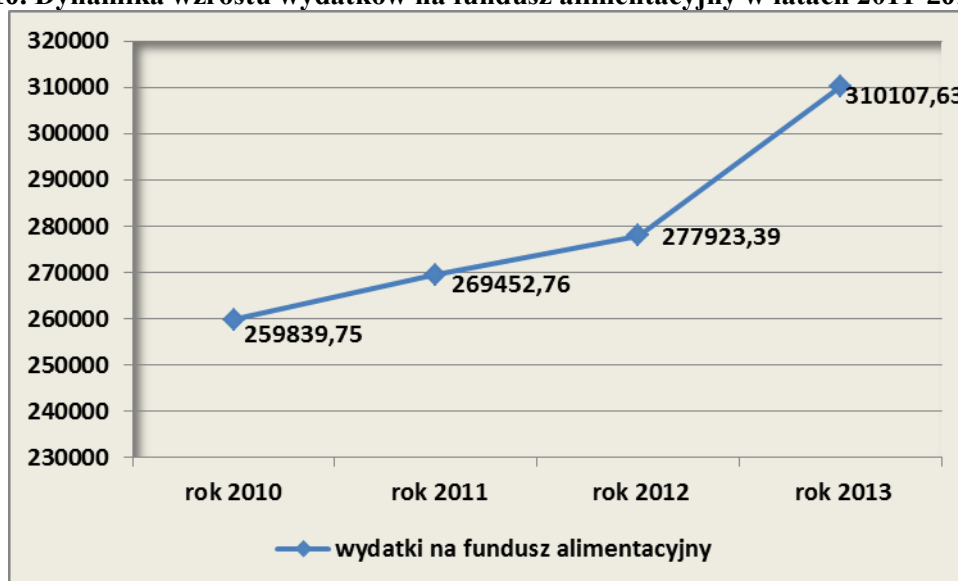
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Tabela 34. Fundusz alimentacyjny w latach 2011-2013

Fundusz alimentacyjny	2011	2012	2013
Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego	88	81	83
Liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	870	827	882

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania MOPS w Rejowcu Fabrycznym

Wykres 10. Dynamika wzrostu wydatków na fundusz alimentacyjny w latach 2011-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania MOPS w Rejowcu Fabrycznym

Liczba osób, którym w latach 2010-2013 przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego nieznacznie spadła (z 95 w 2010 r. do 83 w 2013 r.), a liczba wypłaconych świadczeń uległa wahaniom. Zwiększyła się natomiast wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (z 259.839,75 zł w 2010 r. do 310.107,63 zł w 2013 r.), co spowodowane jest zmianą wysokości zasądzonych alimentów.

Pomoc materialna dla uczniów

Pomoc materialna o charakterze socjalnym jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia.

Tabela 35. Formy pomocy materialnej dla uczniów

L.p.	Formy pomocy	Liczba uczniów objęta pomocą	Ogółem kwota przyznanej pomocy (w tys.zł)
Rok szkolny 2010/2011			
1	<i>Stypendium szkolne</i>	119	83.975,80
2	<i>Zasilek szkolny</i>	0	0
Rok szkolny 2011/2012			
1	<i>Stypendium szkolne</i>	105	68.823,30
2	<i>Zasilek szkolny</i>	0	0
Rok szkolny 2012/2013			

1	Stypendium szkolne	99	76.952,30
2	Zasilek szkolny	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania MOPS w Rejowcu Fabrycznym

Na rzecz każdej z rodzin, oprócz pomocy finansowej, była świadczona praca socjalna, w ramach której pracownicy socjalni :

- przeprowadzali indywidualne rozmowy i udzielali porad w siedzibie ośrodka i w miejscu zamieszkania podopiecznych mające na celu zdiagnozowanie przyczyn ich trudności i sposobów rozwiązywania problemów;
- opiniowali sytuację rodzin dla potrzeb sądu rodzinnego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, szkół, Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności, KRUS, ZUS i innych;
- udzielali pomocy w wypełnianiu druków, załatwianiu spraw urzędowych;
- monitorowali rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym;
- współpracowali z instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami, zakładami pracy w celu uzyskania należnych podopiecznym świadczeń;
- utrzymywali stały kontakt z kuratorami sądowymi, dzielnicowymi.

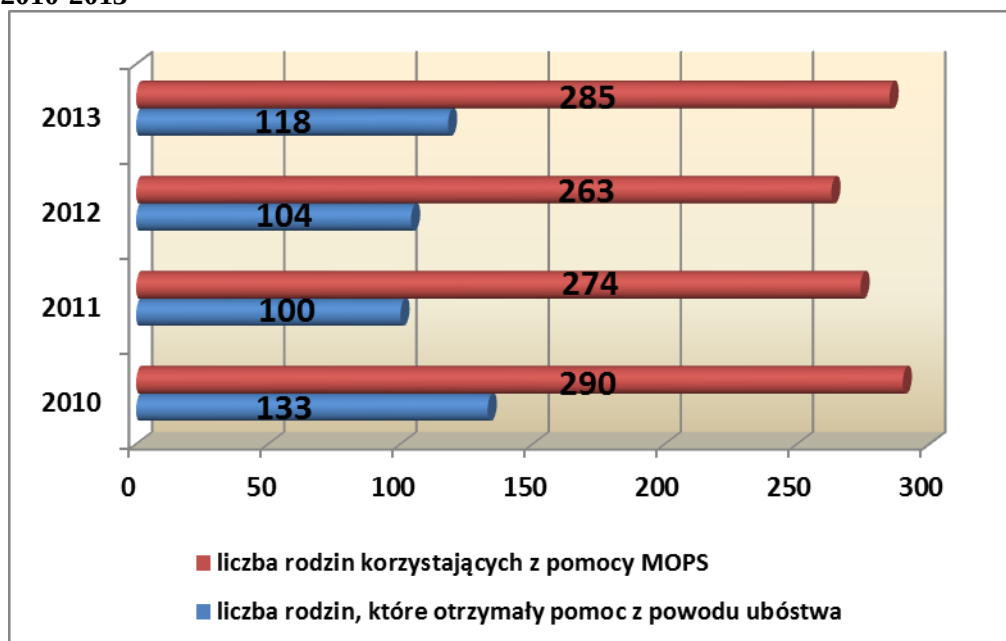
VI. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

6.1. Ubóstwo

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb uznawanych w danej grupie społecznej za niezbędne. W konsekwencji prowadzi do marginalizacji społecznej, czyli wykluczenia jednostki/rodziny z udziału w życiu społecznym. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. nie definiuje ubóstwa, ale przyjmuje się, że ubogimi są osoby lub rodziny, których dochód jest niższy lub równy, określone w ustawie o pomocy społecznej – dochodowi uprawniającemu do bezzwrotnej pomocy finansowej oraz bezpłatnych świadczeń. Na dzień dzisiejszy kryterium dochodowe wynosi:

- 542 zł dla osoby samotnie gospodarującej,
- 456 zł na osobę w rodzinie.

Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin, które w latach 2010 - 2013 otrzymały pomoc z uwagi na występujące m.in. ubóstwo.

Wykres 11 Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w latach 2010-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym

Ubóstwo, od lat jest dominującym powodem korzystania ze środków pomocy społecznej. Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że tendencja spadkowa liczby rodzin w roku 2011 nie była początkiem dłuższego trendu, gdyż już w 2012 roku wzrosła o 4, a w roku 2013 była wyższa o 14 w stosunku do roku poprzedniego.

Ubóstwo niesie wiele negatywnych skutków. Są to m.in.: ograniczenie kontaktów społecznych, wzrost napięcia, niepewność i pogarszanie się atmosfery rodzinnej, niskie poczucie własnej wartości, wzrost zachorowań (w tym psychicznych) i uzależnień. Wszystkie te czynniki powodują postępujący proces marginalizacji rodzin żyjących w ubóstwie, który w sposób szczególny dotyka dzieci i młodzież z tychże rodzin. Przejawem tego jest m.in.: niedożywienie dzieci i młodzieży. W celu zapobieżeniu temu zjawisku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym w oparciu o rządowe programy organizuje dożywianie dzieci i młodzieży w stołówkach szkolnych. Od kilku lat w ramach współpracy z Fundacją Rozwoju Rejowca Fabrycznego miasto pozyskuje też dla najuboższych mieszkańców miasta żywność z Banku Żywności w Lublinie. W 2013 r. wydano ok. 7 ton artykułów spożywczych, których odbiorcami było 150 rodzin z terenu miasta. Pracownicy ośrodka pomocy społecznej prowadzą zbiórkę odzieży używanej, mebli i sprzętu AGD, która przekazywana jest rodzinom najbardziej potrzebującym.

Ubóstwo jako zjawisko ma wiele przyczyn. Najczęściej wywołane jest brakiem lub posiadaniem niskiego wykształcenia, bezrobociem, niepełnosprawnością czy długotrwałą chorobą a także niezaradnością życiową.

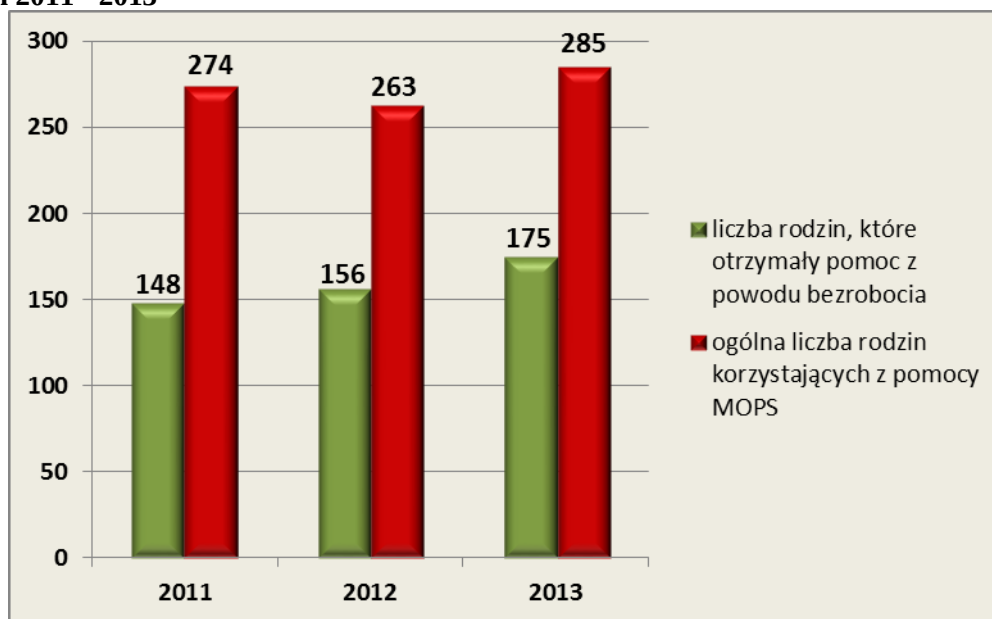
Działania zmierzające do ograniczenia zjawiska ubóstwa powinny być prowadzone wielopłaszczyznowo, we wzajemnej współpracy instytucji pomocowych oraz organizacji pozarządowych. Jednym z istotnych działań jest rozbudzenie aktywności osób i rodzin dotkniętych tym problemem, poprzez zainteresowanie ich udziałem w gospodarce rynkowej, rozbudzenie potrzeby ustawicznego kształcenia, walkę z patologią i wykluczeniem społecznym a nade wszystko wzmacnianie i odbudowywanie roli rodziny. W tym celu konieczna wydaje się zmiana świadomości społecznej oraz stworzenia warunków komunikacji społecznej.

6.2. Bezrobocie

Bezrobocie, stanowiące jeden z największych problemów społecznych w mieście, jest również dominującym powodem przyznawania pomocy w ramach ustawy o pomocy społecznej.

Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin, które w latach 2011 - 2013 otrzymały pomoc z uwagi na występujące bezrobocie.

Wykres 12. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia w latach 2011 - 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Ze świadczeń pomocy społecznej w 2013 roku skorzystało 175 rodzin dotkniętych bezrobociem, co stanowiło 61,4% ogółu rodzin objętych wsparciem.

Analizując powyższe dane zauważa się, że wraz ze wzrostem w 2013 roku, w stosunku do roku poprzedniego, ogółu rodzin korzystających ze wsparcia ośrodka, wzrosła też liczba rodzin, które otrzymały pomoc z powodu występującego bezrobocia. Sytuacja ta wskazuje jednoznacznie, że wraz z rosnącym bezrobociem w mieście (w analogicznym okresie o 62 osoby), część z bezrobotnych staje się beneficjentami pomocy społecznej.

Bezrobocie jest problemem, nie tylko człowieka nim dotkniętego, lecz dotyczy całej rodziny. Wpływa destrukcyjnie na pełnienie przez nią jej podstawowych funkcji, na realizację zamierzeń, zadań i planów życiowych. Najbardziej bolesnym skutkiem bezrobocia jest zagrożenie godziwej egzystencji rodziny, a negatywny wpływ na ekonomiczną sytuację rodziny powoduje jej szybką degradację, potęguje biedę i rozszerza sferę ubóstwa.

Wieloletnie doświadczenia w pracy z bezrobotnymi klientami ośrodka wskazują, iż trudna sytuacja finansowa wymusza ograniczenie wydatków m.in. na żywność, odzież. Problem stanowi również regulowanie należności za opłaty mieszkaniowe (głównie za opał i energię elektryczną).

W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te narastają i tworzą kolejne m.in. bezradność życiową i izolację społeczną. Długotrwałe bezrobocie powoduje również dezaktualizację kwalifikacji zawodowych, występowanie choroby (w tym depresja), rozbitcie rodzin spowodowane wyjazdami w poszukiwaniu pracy poza miejsce zamieszkania, eurosieroctwo.

Bezrobocie rodziców dla dzieci niejednokrotnie oznacza zmianę i ograniczenie planów dalszego kształcenia, obniżenia ich aspiracji zawodowych, zahamowania rozwijania ich uzdolnień czy zajęć dodatkowych. Skutkiem bezrobocia jest również osłabienie autorytetu rodziców. Powoduje to zachwianie systemu wartości młodego pokolenia i obniżenie w hierarchii takich wartości jak wykształcenie, uczciwa praca, solidarność.

6.3. Niepełnosprawność i długotrwała choroba, osoby starsze

Za osoby niepełnosprawne uznaje się - zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych - osoby dotknięte trwałą lub okresową niezdolnością do pełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Osoby niepełnosprawne napotykać liczne bariery związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Są to problemy występujące w życiu codziennym, rodzinie, pracy, urzędach, przybierające postać barier architektonicznych, psychicznych, materialnych, prawnych czy społecznych. Obok występowania tych utrudnień osoba niepełnosprawna musi pokonywać funkcjonując nadal w społeczeństwie bariery świadomościowe: bierność, niezrozumienie, niechęć i niewiedzę.

Od stopnia niepełnosprawności zależy, czy osoba niepełnosprawna osiągnie odpowiednie wykształcenie, uzyska zatrudnienia, zapewni sobie materialne warunki życia, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej. Kwalifikacje osób niepełnosprawnych są niższe od przeciętnych kwalifikacji mieszkańców miasta. Dlatego też, potrzebują obecnie umożliwienia przekwalifikowania się i zdobycia specjalistycznych umiejętności, zgodnie z ich predyspozycjami, stanem zdrowia oraz potrzebami rynku pracy. Integracja społeczna przez pracę stanowi więc w mieście wymagające i trudne do realizacji wyzwanie.

Mając na uwadze potrzeby osób niepełnosprawnych, w mieście zostały utworzone dwa ośrodki wsparcia:

1. *Środowiskowy Dom Samopomocy w Rejowcu Fabrycznym* -ośrodek posiada aktualnie 30 miejsc statutowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Funkcjonują w nim trzy pracownie: gospodarstwa domowego, rękodziela artystycznego oraz komputerowa. Prowadzone przez placówkę działania wspierająco – rehabilitacyjne obejmują trening rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich. W ramach prowadzonej przez ŚDS działalności organizowane są zajęcia muzykoterapii, kinezyterapii, terapii zajęciowej oraz wsparcie psychologiczne (indywidualne i grupowe).
2. *Warsztat Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym* - ośrodek posiada 25 miejsc statutowych dla osób niepełnosprawnych. Na terenie ośrodka funkcjonuje pięć pracowni: poligraficzna, gospodarstwa domowego, artystyczna – krawiecka oraz bukiciarsko–ogrodnicza. Działalność placówki polega na przygotowaniu do

prawidłowego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie, a następnie do podjęcia aktywności zawodowej, najpierw w warunkach chronionych później na otwartym rynku pracy. Realizacja tych celów odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania:

- umiejętności wykonywania czynności dnia codziennego oraz zaradności osobistej;
- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych umiejętności zawodowych umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym lub podjęcia pracy.

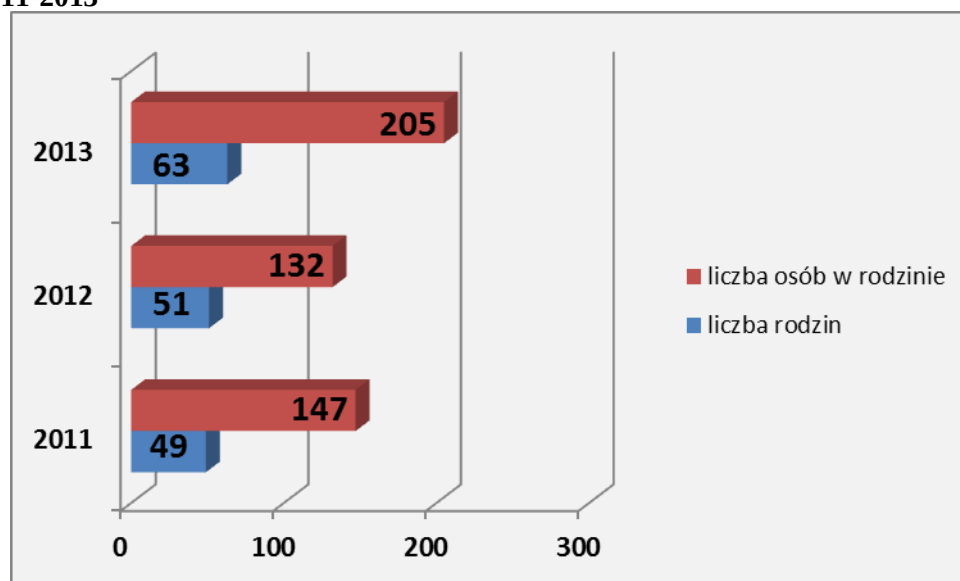
Do grudnia 2012 roku powyższe placówki działały w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym, natomiast od stycznia 2013 roku stanowią dwie odrębne jednostki.

Uczestnicy spotkań roboczych wysoko ocenili poziom funkcjonowania jednostek w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz integracji ze środowiskiem. Jednocześnie też wskazali na następujące problemy osób niepełnosprawnych w mieście:

- występowanie barier architektonicznych;
- niewystarczający dostęp do bezpłatnej rehabilitacji osób niepełnosprawnych;
- brak mieszkań chronionych;
- brak Klubu Integracji Społecznej.

Niepełnosprawność od lat jest istotnym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Wykres 13. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2011-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania MOPS w Rejowcu Fabrycznym

Z powyższych danych wynika, że niepełnosprawność była powodem udzielenia pomocy dla 63 rodzin, co stanowiło ok.22% ogółu rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w 2013 roku. W ramach pomocy osobom niepełnosprawnym i członkom ich rodzin, oprócz pomocy finansowej (w postaci zasiłków stałych i celowych), pracownicy ośrodka udzielają porad socjalnych, m.in. dotyczących przysługujących ulg i uprawnień, informacji o dostępnych formach rehabilitacji oraz funkcjonujących na terenie miasta i powiatu stowarzyszeniach, organizacjach pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Długotrwała choroba, definiowana również jako choroba przewlekła, to jedna z częstych przyczyn trudnej sytuacji życiowej osoby i rodziny. Dysfunkcja ta dotyczy bezpośrednio przede wszystkim osób starszych, choć zdarzają się przypadki chorób u ludzi w średnim wieku czy młodych. W 2013 roku długotrwała choroba jako główna przyczyna korzystania z systemu pomocy społecznej wystąpiła u 54 rodzin objętych wsparciem ośrodka. Na przestrzeni lat 2011 -2013 miała tendencję wzrostową i stanowiła 10,5% ogółu rodzin objętych pomocą w roku 2011, 16,7% w roku 2012 i 18,9% w roku 2013.

Na szczególną uwagę zasługuje zagadnienie pomocy osobom starszym, czyli będących w wieku poprodukcyjnym. Za podstawowe cechy starości uważa się: znaczny spadek zdolności adaptacyjnych człowieka w wymiarze biologicznym, psychospołecznym, postępujące ograniczenie samodzielności życiowej, stopniowe nasilenie się zależności od otoczenia. Wraz z wiekiem pojawia się niedołążność, niedowidzenie, głuchota, otępienie, niesprawność ruchowa. Do podstawowych problemów osób w starszym wieku można zaliczyć samotność, chorobę, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności, uzależnienie funkcjonalne.

Na terenie Miasta Rejowiec Fabryczny osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią ok. 13% ogółu mieszkańców. Osoby te ze względu na złożoność i trudność występujących problemów są pod szczególną opieką służb społecznych. W ramach wykonywania zadań własnych gminy, ośrodek pomocy społecznej świadczy pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację zleconą przez lekarza oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Tabela 36 Liczba osób objętych pomocą w postaci usług opiekuńczych w latach 2011-2013

	2011	2012	2013
Liczba osób	33	32	31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania MOPS w Rejowcu Fabrycznym

Liczba mieszkańców miasta objętych świadczeniem usług opiekuńczych na przestrzeni ostatnich trzech lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Obecnie w DPS przebywa, umieszczonych w poprzednich latach, 6 mieszkańców Miasta Rejowiec Fabryczny.

Tabela 37. Liczba osób umieszczonych w DPS, kwota wydatkowana

Lata	2011	2012	2013
Liczba osób umieszczonych w DPS	6	6	6
Kwota wydatkowana	125 886	127 561	119 486

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania MOPS w Rejowcu Fabrycznym

W ramach działań podejmowanych w celu integracji osób niepełnosprawnych, starszych i długotrwale chorych Fundacja Rozwoju Rejowca Fabrycznego we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej realizowała następujące projekty:

- *Bliżej kultury - poznajemy ziemię lubelską* – celem projektu była promocja inicjatyw środowiskowych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych –wyjazd do teatru do Lublina (41 osób);
- *Smacznie i zdrowo-* warsztaty kulinarne - wspieranie działań na rzecz osób niepełnosprawnych uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy oraz uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym– (55 osób);
- *Poznajemy perły renesansu-* wycieczka uczestników miejscowych ośrodków wsparcia do Kazimierza i Janowca.(55 osób);
- *Tęczę malowane* - warsztaty malarskie (55 osób);
- *Spotkanie ze sztuką* - promocja i integracja osób starszych, wycieczka do teatru do Lublina (55 osób);
- *Z kijkami po zdrowie* - promocja i integracja osób starszych (15 osób);

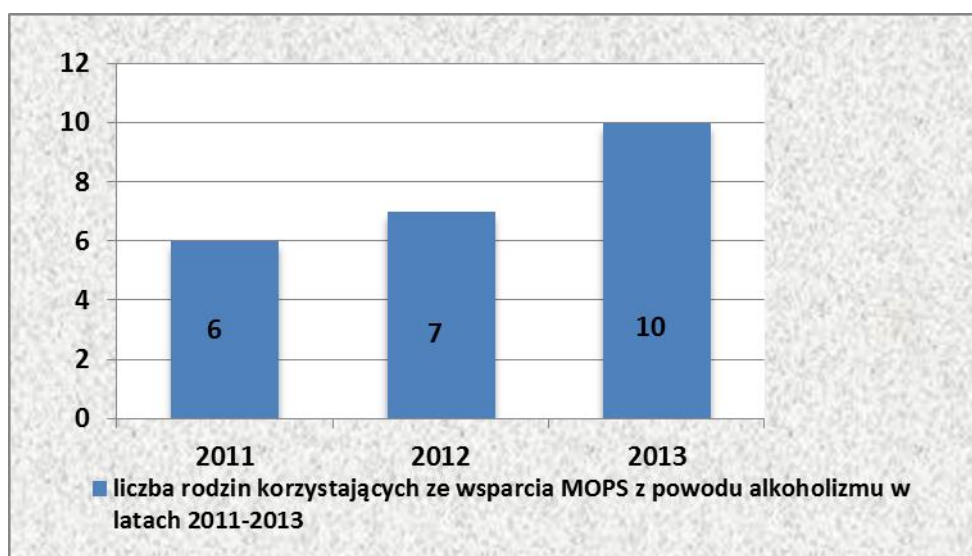
- *Magia teatru* - wycieczka uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy oraz Warsztatu Terapii Zajęciowej do teatru do Lublina (50 osób)
- *Warszawa - poznajemy stolicę* – z wizytą w Muzeum Fryderyka Chopina - udział w imprezie kulturalno – rekreacyjnej uczestników ośrodków wsparcia (50 osób) .
- „Śladami dinozaurów”- wycieczka uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy i Warsztatów Terapii Zajęciowej do Bałtowa (50 osób).

6.4. Uzależnienia

Uzależnienie od alkoholu i narkotyków należy do coraz powszechniejszych problemów otaczającej nas rzeczywistości i są problemami wielowymiarowymi. Zazywanie środków psychoaktywnych wywołuje wiele różnych problemów rodzinnych, społecznych, a także zdrowotnych. Uzależnienie jest niepokojącym zjawiskiem, które dotyczy wszystkich grup społecznych, bez względu na region, płeć, wiek, wykształcenie i status finansowy. Dlatego też alkoholizm lub narkomania są przesłankami wprowadzonymi do unormowań prawnych z zakresu pomocy społecznej. Przesłanki te w odbiorze społecznym budzą liczne zastrzeżenia i są z reguły niewłaściwie oceniane lecz przez medycynę traktowane jako choroba.

Określenie rzeczywistej liczby osób uzależnionych od alkoholu na terenie miasta nie jest możliwe. Dane dotyczące rodzin korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu dotyczą jedynie przypadków, kiedy jako powód wystąpienia o wsparcie wskazano alkoholizm.

Wykres 14. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia MOPS z powodu alkoholizmu w latach 2011-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Rejowcu Fabrycznym

Ważną funkcję w zapobieganiu marginalizacji osób i rodzin, zwłaszcza rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub narkomanią pełni Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rejowcu Fabrycznym.

Celem Komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

Do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- a) podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- b) udzielanie osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy;
- d) prowadzenie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu.
- e) współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie;

Do zadań Komisji należy również realizacja *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*, jego koordynacja oraz czuwanie nad jego wykonaniem.

Tabela 38. Wnioski, które wpłynęły do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2011-2013

	2011	2012	2013
<i>Liczba wniosków, które wpłynęły:</i>	7	7	16
<i>w tym liczba wniosków skierowanych do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu</i>	0	2	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania MOPS w Rejowcu Fabrycznym

W 2013 roku nastąpił wzrost liczby wniosków w stosunku do roku poprzedniego o 9, co związane jest z włożoną pracą socjalną pracowników ośrodka pomocy społecznej oraz większą świadomością społeczną w zakresie tego problemu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym oraz MKRPA w ramach realizacji swoich działań współpracują z Klubem Abstynenta „KROKUS”, kierując osoby uzależnione i współuzależnione na terapię.

Tabela 39 Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych korzystających z pomocy terapeuty od uzależnień w Klubie Abstynenta w latach 2011-2013

	2011	2012	2013
<i>Osoby uzależnione</i>	20	12	15
<i>Osoby współuzależnione</i>	16	18	18
<i>Terapia i inne porady</i>	17	16	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania MOPS w Rejowcu Fabrycznym

6.5. Przemoc w rodzinie

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są (lub powinni być) wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegano jej jako poważnego naruszenia norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Do lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. Obecnie przemoc w rodzinie definiowana jest na podstawie art.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którym przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechane naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, dziecko, rodzic, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), również innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia,

naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodującą szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc powszechnie traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody. Przemoc wykracza poza społeczne zasady wzajemnej relacji, upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

- przemoc fizyczna;
- przemoc psychiczna;
- przemoc seksualna;
- przemoc finansowa (ekonomiczna);
- zaniedbanie - to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie jest przesłanką uzasadniającą udzielenie pomocy zarówno pieniężnej, jak i niepieniężnej. Odgrywa ona szczególną funkcję w ramach świadczeń niepieniężnych ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb dziecka.

W celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, ochronie osób jej doświadczającej, a także na zmniejszeniu negatywnych następstw przemocy w życiu społecznym, zgodnie z art. 9 a ust. 3 pkt1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Zarządzeniem Nr 34/ON/2011 Burmistrza Miasta Rejowiec Fabryczny z dnia 2 września 2011 r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rejowcu Fabrycznym. W skład zespołu wchodzi powołani przez Burmistrza Miasta przedstawiciele instytucji i organizacji związanych z realizacją zadań wynikających z w/w ustawy, tj. z Zespołu Szkół Samorządowych w Rejowcu Fabrycznym, Policji, Sądu Rejonowego w Zamościu z siedzibą w Krasnymstawie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym, Urzędu Miasta oraz Stowarzyszenia Klub Abstynenta „KROKUS” w Rejowcu Fabrycznym.

Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, opracowanie i realizację indywidualnych planów pomocy i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach.

W ramach działalności zespołu interdyscyplinarnego w roku 2012 w stosunku do rodzin, w których zaistniało zjawisko przemocy wszczęto 2 procedury Niebieskiej Karty.

W związku z procedurą NK otrzymały wsparcie terapeutyczne:

- ofiary przemocy – 2 osoby;
- sprawcy przemocy – 2 osoby.

Z danych otrzymanych z Komisariatu Policji w Rejowcu wszczęto:

- w 2010 r. – 1 NK;
- w 2011 r. – 1 NK.

Obecnie są wszczęte procedury NK w stosunku do 5 rodzin.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest także realizacja *Lokalnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Rejowiec Fabryczny*.

W ramach współpracy władz samorządowych i Fundacji Rozwoju Rejowca Fabrycznego ośrodek pomocy społecznej realizował programy korekcyjno – edukacyjne skierowane do osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie oraz uzależnieniem od alkoholu.

Tabela 40. Projekty realizowane w latach 2012-2013

	<i>Tytuł projektu</i>	<i>Liczba uczestników programów</i>
2012	„Trzeźwe życie”	35
	„Bez Przemocy”	24
2013	„Nie stosuję przemocy”	54

Programy realizowane były w formie terapii indywidualnej, rodzinnej i grupowej, które obejmowały:

- działania profilaktyczno – edukacyjne dostarczające wiedzy z zakresu alkoholizmu – jego przyczyn, konsekwencji i sposobów leczenia oraz współuzależnienia;
- pomoc psychologiczną;
- terapię uzależnień;
- pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie.

6.6. Problemy opiekuńczo – wychowawcze

Rodzina to podstawowa grupa społeczna składająca się z rodziców, ich dzieci oraz krewnych. Małżonków łączy więź małżeńska, która określa także obowiązki rodziców względem dzieci. Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji, rozwijanie talentów, przygotowanie dziecka do pełnienia rozmaitych ról społecznych, z poszanowaniem jego godności i praw. Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone jest opieką i ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. Środowisko rodzinne jako pierwsze środowisko wychowawcze pozwala na naukę nawiązywania kontaktów i współżycia społecznego.

Obok struktury rodziny na środowisko to składają się także atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. Zaburzenie jednego z wyżej wymienionych czynników składających się na środowisko rodzinne skutkować może pojawieniem się dysfunkcji i problemów opiekuńczo-wychowawczych.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje potomstwu poczucie bezpieczeństwa, akceptacji, zrozumienia przynależności, poczucia własnej wartości, uczy tolerancji, ufności, uczciwości, zaradności życiowej, komunikowania się ze społeczeństwem, spełnia jego podstawowe potrzeby.

W prawidłowo funkcjonującej rodzinie, w systemie cenionych wartości, na plan pierwszy wysuwane jest szczęście i dobro dziecka, które dają jednocześnie szczęście rodzicielskie i małżeńskie. Rodzina borykająca się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi nie spełnia podstawowych zadań, które należą do jej istoty. Rodzina taka nie jest w stanie zagwarantować właściwego klimatu emocjonalnego, nie zaspokaja potrzeb bytowych, materialnych, duchowych, nie daje zaplecza dla zaspokojenia potrzeb psychicznych czy choćby warunków realizacji podstawowego obowiązku szkolnego. Rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu rodzinnego, dawania poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Brak więzi emocjonalnej pomiędzy rodzicami, a dziećmi może powodować u dziecka poczucie alienacji w środowisku rodzinnym. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawiane są „same sobie”. Szukają akceptacji wśród rówieśników, większość czasu spędzają na podwórku. Często pojawiają się u nich problemy szkolne, trudności w

nauce, brak motywacji do dalszej nauki, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem.

Do rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zaliczamy rodziny, które nie potrafią sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, zaspokoić ich potrzeb oraz nie potrafią skutecznie oddziaływać wychowawczo na dzieci. Ich podstawowe umiejętności życiowe są zaburzone: nie umieją przygotować posiłku, utrzymać mieszkania w czystości. Rodziny takie wykazują dużą bezradność w umiejętnym gospodarowaniu posiadanymi zasobami i środkami finansowymi, planowaniu wydatków, umiejętności oszczędzania, ustalania priorytetów. Ze względu na wiek, wykształcenie i sytuację rodzinną często mają trudności w załatwianiu swoich spraw, pomyślnym rozwiązaniu swoich problemów.

Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego łączą się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, choroby, upośledzenie umysłowe, zaburzenia psychiczne, przestępczość, przemoc. Istnieje duże prawdopodobieństwo przenoszenia tych dysfunkcji przez dzieci, do rodzin przez nich zakładanych.

W rodzinach pojawiają się trudności na skutek niedojrzałości emocjonalnej, zaburzeń struktury rodziny w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozpadu rodziny /odejście, zgon współmałżonka, partnera, częstych zmian partnerów. Wielu rodziców, aby zapewnić warunki bytowe rodzinie decyduje się na emigrację zarobkową, co często prowadzi do zanikania więzi emocjonalnych pomiędzy członkami rodziny.

Czynnikiem sprzyjającym pogłębianiu się niewydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin jest też długotrwałe bezrobocie i wynikające z niego ubóstwo. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, jako dysfunkcja, może być podstawą do udzielenia rodzinie pomocy.

Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin, które w latach 2010 - 2013 otrzymały pomoc z uwagi na występującą bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych.

Tabela 41. Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych jako powód przyznania pomocy w latach 2011 - 2013

	2011	2012	2013
Liczba rodzin	13	20	20

Największą grupę rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych stanowią rodziny zamieszkujące osiedle przy ul. Robotniczej. Rodziny te zagrożone są wykluczeniem społecznym, ponieważ nie posiadają właściwych wzorców do naśladowania. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są bez nadzoru rodziców i popadają w nałogi, a następnie w konflikt z prawem.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego stanowi istotny problem w naszym mieście. Dane liczbowe nie odzwierciedlają w rzeczywisty sposób tego problemu ponieważ niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych łączy się z innymi problemami jak: bezrobocie, ubóstwo, choroba czy niepełnosprawność i z tych przyczyn rodziny te korzystają z różnych form wsparcia. Należą do nich: pomoc finansowa, praca socjalna, pomoc rzeczowa.

Od sierpnia 2013 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym do pomocy rodzinom w osiągnięciu stabilizacji w ramach *Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013- asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej* został zatrudniony asystent rodziny.

Asystenturą rodzinną w pierwszej kolejności objęto rodziny przejawiające największe trudności w prawidłowej opiece i wychowaniu dzieci, a tym samym zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej. Praca asystenta odbywa się zawsze w miejscu zamieszkania rodziny. Swoje obowiązki wykonuje w zadaniowym czasie pracy. Warunki te umożliwiają intensyfikację i indywidualizację pracy z rodzinami w niwelowaniu ich trudności, błędów, braku umiejętności sprawowania właściwej opieki.

Rodziny z problemem w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego to zwłaszcza rodziny wielodzietne i niepełne.

Podobny problem dotyczy także rodzin młodych, a wręcz bardzo młodych, które często związane są ze zbyt wczesnym podjęciem decyzji o potomku i małżeństwie.

Mianem rodziny wielodzietnej nazywa się komórkę społeczną posiadającą troje i więcej potomstwa, przy czym rodzinę niepełną stanowi stały brak w procesie wychowania jednego z rodziców. Rodziny te mają trudności z realizacją przede wszystkim funkcji ekonomicznej i opiekuńczej. Wynika to z niskiego poziomu dochodów oraz ograniczonych możliwościach poprawy sytuacji materialnej.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych często jest podstawą do objęcia rodziny nadzorem kuratora sądowego. Nadzory są realizowane również z powodu nadużywania alkoholu oraz zaburzeń w zachowaniu. Każda sprawa rozpatrywana jest jednostkowo, działania i metody pracy są dobierane w zależności od potrzeb.

Problematyką wsparcia dzieci i młodzieży, jak również ich rodziców zajmuje się też m.in.: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rejowcu Fabrycznym. Wśród realizowanych przez poradnię zadań odnajdujemy m.in. wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny poprzez: wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej, profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka, terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych, prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli, wczesne wykrywanie zaburzeń rozwojowych.

Niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest także podstawą do organizowania opieki poza rodziną naturalną. W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców sprawowana jest piecza zastępcza.

Pieczka zastępcza sprawowana jest w formie instytucjonalnej i rodzinnej. Dzieci i młodzież umieszczane są w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (jest to tzw. instytucjonalna piecza zastępcza) lub kierowane są do rodzin zastępczych (jest to tzw. rodzinna piecza zastępcza).

Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci:

- rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem na terenie miasta Rejowiec Fabryczny ogółem – 5:
 - w tym liczba dzieci w rodzinach – 7;
- rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem poza miastem Rejowiec Fabryczny – 2:

- w tym liczba rodzin – 2;
- liczba dzieci przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej – 2.

Rodzina jest najważniejszą instytucją opieki i wychowania. To właśnie ona w pełnym zakresie powinna zaspokajać potrzeby biologiczne i psychiczne, to rodzina decyduje czy jej członkowie powiązani są silną więzią emocjonalną i czy są w niej przestrzegane wartości, zasady i normy. Obecna sytuacja społeczno-gospodarcza powoduje wzrost problemów społecznych. Coraz więcej dzieci potrzebuje opieki, gdyż coraz więcej rodziców staje się niewydolnymi wychowawczo.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego jest narastającym problemem rodzin. Wsparcie rodziny w przypadkach bezradności powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny i ochronny. Pomoc tym rodzinom powinna zmierzać do udzielenia rodzinie wsparcia w przezwyciężaniu trudności związanych z wypełnianiem funkcji związanych z opieką i wychowaniem, w odbudowie prawidłowych relacji i umacnianiu właściwych postaw rodzicielskich.

W związku z występującymi problemami wychowawczymi jakie występują w szkołach i z jakimi borykają się rodziny, istnieje konieczność utworzenia świetlicy środowiskowej, która była by dla dzieci dobrą formą spędzania czasu wolnego.

VII. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest użyteczną i coraz powszechniej stosowaną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych w pracach nad strategią. Metoda ta łączy analizę wnętrza, jak i otoczenia organizacji oraz badanie szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizie SWOT poddawane są nie tylko przedsiębiorstwa, ale również powiaty, gminy, czy miasta. Wnikliwe i rzetelne opracowanie analizy SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Stanowi punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Przedstawione poniżej czynniki obejmują mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia. W analizie odnoszono się do kwestii społecznych w Mieście Rejowiec Fabryczny.

BEZROBOCIE I UBÓSTWO

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➤ rozwinięta struktura instytucjonalna i różnorodność form wsparcia osób ubogich; ➤ dobre rozpoznanie środowisk potrzebujących pomocy; ➤ duża liczba organizacji pozarządowych działających w sferze polityki społecznej; ➤ dobra i stała współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi; ➤ stałe finansowanie przez samorząd zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe; ➤ efektywna współpraca instytucji z PUP w Chełmie; ➤ doświadczenie instytucji rynku pracy oraz pomocy społecznej w realizacji projektów współfinansowanych przez UE skierowanych do osób bezrobotnych; ➤ wdrażanie nowych instrumentów aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności osób bezrobotnych; ➤ pozyskiwanie funduszy europejskich w zakresie przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu; ➤ dobra współpraca z Młodzieżowym Centrum Kariery OHP	➤ wysoki wskaźnik zagrożenia ubóstwem; ➤ niższe niż średnie krajowe dochody mieszkańców, przedsiębiorstw i samorządów; ➤ wzrost bezrobocia; ➤ niekorzystna struktura bezrobocia: wysoki udział trwale bezrobotnych i osób młodych; ➤ niskie lub brak wykształcenia osób bezrobotnych; ➤ ubogi lokalny rynek pracy; ➤ brak dogodnej komunikacji umożliwiającej dojazd do pracy; ➤ brak żłobka lub innej formy opieki nad dzieckiem do lat 3; ➤ niewystarczający dostęp do poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego; ➤ elementy prawne w systemie pomocy społecznej demotywujące osoby do przezwyciężania trudnej sytuacji; ➤ brak kompleksowych, partnerskich działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych ➤ brak Klubu Integracji Społecznej
SZANSE	ZAGROŻENIA
➤ wzrost wysokości płacy minimalnej; ➤ możliwości pozyskiwania krajowych i zewnętrznych środków finansowych na realizację działań na rzecz osób wykluczonych społecznie, w szczególności osób bezrobotnych; ➤ wzmocnienie polityki prorodzinnej na poziomie państwa, regionu i lokalnym; ➤ utworzenie Klubu Integracji Społecznej	➤ wzrost bezrobocia w innych krajach Unii Europejskiej, a tym samym nieopłacalność wyjazdów emigracyjnych i zarobkowych; ➤ spadek ekonomicznej kondycji rodzin; ➤ marginalizacja i zagrożenie wykluczeniem społecznym; ➤ wzrost patologii i uzależnień; ➤ zjawisko wyuczonej bezradności; ➤ wzrost rozwarstwienia społecznego;

UZALEŻNIENIA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➤ działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; ➤ działalność Klubu Abstynenta „Krokus”; ➤ możliwość skorzystania w ośrodku	➤ niechęć osób uzależnionych do podejmowania leczenia odwykowego, brak profesjonalnych działań w tym kierunku; ➤ społeczna akceptacja dla spożywania alkoholu;

pomocy społecznej z porad terapeuty uzależnień; ➤ realizacja projektów i programów profilaktycznych i edukacyjnych w szkołach i dla dorosłych	➤ nielegalna sprzedaż alkoholu; ➤ łatwy dostęp do alkoholu dla osób niepełnoletnich; ➤ spożywanie alkoholu przez osoby małoletnie; ➤ stresogenne warunki życia, które sprzyjają sięganiu po alkohol; ➤ brak skutecznych procedur do zobowiązania do przymusowego leczenia odwykowego; ➤ brak przepływu informacji pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze uzależnienia od alkoholu;
SZANSE	ZAGROŻENIA
➤ rosnąca świadomość zagrożeń związanych z uzależnieniami poprzez prowadzenie kampanii i programów; ➤ zaangażowanie i współpraca służb w pomoc osobom uzależnionym; ➤ moda na zdrowy styl życia; ➤ działania Zespołu Interdyscyplinarnego	➤ wzrost problemów społecznych; ➤ rozpad rodziny; ➤ społeczne skutki wydatków na pomoc dla osób uzależnionych; ➤ ograniczenia nakładów finansowych na działania zapobiegawcze; ➤ obniżenie wieku inicjacji alkoholowej;

SYTUACJA RODZINY I DZIECKA

MOCNE STRONY	„SŁABE STRONY
➤ dobre rozpoznanie potrzeb środowiskowych przez służby socjalne; ➤ bogata oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży; ➤ realizacja projektów i programów profilaktycznych, edukacyjnych i ochrony zdrowia w szkołach i dla dorosłych; ➤ dobra współpraca pracowników z placówkami oświatowymi, kuratorami sądowymi, Policją; ➤ osiągnięcie obowiązkowych standardów w instytucjach działających na rzecz rodziny i dziecka; ➤ działania wspierające rodzinę przez asystenta rodziny; ➤ pozyskiwanie środków zewnętrznych w celu finansowania działań na rzecz rodzin; ➤ rozwinięta baza obiektów sportowych;	➤ ograniczenia finansowe do podejmowania działań terapeutyczno – edukacyjnych na rzecz rodzin dysfunkcyjnych; ➤ niechęć rodzin do współpracy; ➤ brak wiedzy wśród wielu rodzin na temat świadomego planowania rodziny; ➤ brak dostatecznej współpracy z placówkami służby zdrowia; ➤ utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów, w tym psychiatry dziecięcego; ➤ niewystarczająca oferta zagospodarowania czasu wolnego młodzieży (brak świetlicy środowiskowej); ➤ niewystarczająca oferta zajęć profilaktycznych skierowanych do rodziny jako całości; ➤ brak działań w zakresie promowania zastępczego rodzicielstwa; ➤ słaba baza lokalowa oraz niewystarczające wyposażenie instytucji świadczących usługi społeczne m. in. Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej; ➤ brak wolontariatu;
SZANSE	ZAGROŻENIA
➤ tworzenie programów, konkursów o	➤ osłabienie więzi rodzinnych poprzez

zasięgu wojewódzkim lub ogólnokrajowym umożliwiających pozyskanie środków finansowych; ➤ nawiązywanie partnerstw z organizacjami pozarządowymi; ➤ wdrożenie Miejskiego Programu Wspierania Rodziny; ➤ realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Rodziny dla miasta Rejowiec Fabryczny; ➤ działanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;	postępujące kulturowe lansowanie konsumpcyjnego stylu życia; ➤ osłabienie więzi rodzinnych wynikające z wyjazdów o charakterze zarobkowym, eurosieroctwo dzieci i młodzieży; ➤ rozpady rodzin; ➤ brak pozytywnych wzorców do naśladowania w rodzinach z problemami opiekuńczo- wychowawczymi; ➤ wielopokoleniowość korzystania z pomocy społecznej; ➤ społeczna tolerancja na negatywne wzorce funkcjonowania rodziny;
--	---

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, DŁUGOTRWALE CHORYCH I STARSZYCH

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➤ funkcjonowanie ośrodków wsparcia działających na rzecz osób niepełnosprawnych; ➤ dobre rozpoznanie potrzeb lokalnego środowiska; ➤ rozwinięta infrastruktura dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych; ➤ zapewniony dostęp do edukacji i oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej; ➤ świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;	➤ zbyt długi czas oczekiwania na rehabilitację finansowaną z NFZ; ➤ utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów; ➤ ograniczone możliwości wsparcia dla rodzin opiekujących się osobami niepełnosprawnymi; ➤ brak wiedzy na temat dostępnych usług, świadczeń oraz przywilejów wynikających z niepełnosprawności; ➤ brak kompleksowej opieki nad rodziną dziecka z niepełnosprawnością (od momentu jego narodzin); ➤ niewystarczająca edukacja na temat niepełnosprawności; ➤ brak grup wsparcia dla rodzin osób z niepełnosprawnością; ➤ brak asystentów i opiekunów rodzin osób z niepełnosprawnością; ➤ brak mieszkań chronionych;
SZANSE	ZAGROŻENIA
➤ możliwość pozyskiwania krajowych i zewnętrznych środków finansowych na realizację działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ➤ polityka państwa wzmacniająca rolę władz lokalnych w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych; ➤ tendencja pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych wynikająca z chęci otrzymania ulg z tytułu zatrudnienia osoby niepełnosprawnej;	➤ izolacja społeczna; ➤ „znieczulica społeczna”; ➤ stereotypowe postrzeganie osób z niepełnosprawnością przez społeczeństwo lokalne; ➤ niezaradność osób z niepełnosprawnością i ich rodzin; ➤ brak motywacji osób z niepełnosprawnością do usamodzielnienia i podejmowania zatrudnienia;

VIII. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów postępowania diagnostycznego. Diagnoza zawiera informacje o uwarunkowaniach gospodarczych, przestrzennych, demograficznych, analizy społecznej i ekonomicznej, na podstawie których sformułowano wnioski będące punktem wyjścia do zdefiniowania głównych kierunków strategii stanowiących treść niniejszego dokumentu.

Dokonując diagnozy problemów społecznych na terenie Miasta Rejowiec Fabryczny skorzystano z danych będących w posiadaniu: GUS, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Urzędu Miasta, Zespołu Szkół Samorządowych, Klubu Abstynenta, Straży Miejskiej. W oparciu o diagnozę sytuacji społecznej w mieście Rejowiec Fabryczny wskazano najważniejsze problemy. Skala występowania niektórych problemów rośnie, zaś niektórych utrzymuje się na zbliżonym w ciągu ostatnich lat poziomie. Analiza SWOT pozwoliła określić słabe i mocne strony – uwarunkowania wewnętrzne oraz najważniejsze czynniki zewnętrzne; szanse i zagrożenia.

IX. MISJA, WIZJA

Misja

Misją Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014-2021 jest:

***STWORZENIE MIESZKAŃCOM REJOWCA FABRYCZNEGO, MOŻLIWOŚCI
ROZWOJU, ZASPOKAJANIE ICH POTRZEB ORAZ DĄŻENIE DO INTEGRACJI
SPOŁECZNEJ***

Wizja

Naczelnym zadaniem władz Miasta Rejowiec Fabryczny jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z różnych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek problemów społecznych w mieście. Zakres

zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju miasta zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: sportu, rekreacji, edukacji, kultury, opieki zdrowotnej i społecznej. Będzie ona bardziej realna, jeśli będzie to wspólna wizja i akceptowana przez jak najliczniejszą grupę adresatów.

X. CELE GŁÓWNE I KIERUNKI DZIAŁANIA

Najistotniejsze założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata zostały ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

CEL STRATEGICZNY I

AKTYWIZACJA I INTEGRACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	TERMIN
CEL OPERACYJNY I. Ograniczenie zjawiska ubóstwa jako podstawowego czynnika przyczyniającego się do wykluczenia społecznego	➤ Udzielanie pomocy materialnej osobom ubogim; ➤ Diagnozowanie potrzeb i możliwości wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem społecznym; ➤ Organizowanie warsztatów w zakresie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; ➤ Inicjowanie zbiórek żywności i odzieży dla osób ubogich;	2014-2021
CEL OPERACYJNY II Rozwój aktywnych form pomocy na rzecz pomocy bezrobotnych	➤ Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego; ➤ Zmniejszenie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez MOPS; ➤ Realizacja projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego; ➤ Stworzenie bazy danych oraz informowanie o realizowanych projektach współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego; ➤ Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny; ➤ Rozwój pracy socjalnej na rzecz osób bezrobotnych poprzez dbanie o właściwy przepływ informacji pomiędzy instytucjami samorządowymi oraz informowanie osób bezrobotnych o możliwościach podjęcia zatrudnienia; ➤ Wspieranie osób bezrobotnych w nabywaniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych; ➤ Wspieranie bezrobotnych kobiet w nabywaniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych zgodnie z zasadą równości kobiet i mężczyzn; ➤ Wsparcie inwestorów i pracodawców w tworzeniu nowych miejsc pracy; ➤ Utworzenie Klubu Integracji Społecznej.	2014-2021

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

- Samorząd Miasta Rejowca Fabrycznego
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym

Partnerzy:

- Instytucje rządowe
- Instytucje samorządowe
- Organizacje pozarządowe
- Powiatowy Urząd pracy w Chełmie
- Inwestorzy
- Lokalni przedsiębiorcy

CEL STRATEGICZNY II**ROZWÓJ ZINTEGROWANEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE**

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	TERMIN
CEL OPERACYJNY I <i>Zapobieganie stosowania przemocy w rodzinie i minimalizowanie skutków jej występowania</i>	➤ Diagnozowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Rejowiec Fabryczny; ➤ Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; ➤ Minimalizowanie potencjalnych przyczyn występowania przemocy w rodzinie poprzez zaspokajanie jej podstawowych potrzeb (udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczeń rodzinnych, świadczenie pracy socjalnej); ➤ Realizacja procedury szybkiej interwencji kryzysowej w sytuacji zaistnienia aktu przemocy w rodzinie; ➤ Realizacja procedury „Niebieskiej Karty”; ➤ Działania w kierunku odizolowania ofiar od sprawców przemocy; ➤ Kierowanie sprawców przemocy do programów korekcyjno-edukacyjnych; ➤ Rozwój poradnictwa specjalistycznego dla osób z tzw. grup ryzyka; ➤ Wdrażanie szkolnych programów profilaktycznych w celu ograniczenia zjawiska przemocy; ➤ Tworzenie ofert zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, wyrównywanie szans poprzez realizację zajęć wyrównawczych, finansowanie kolonii dzieciom z rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy i alkoholizmem; ➤ Rozpowszechnianie ulotek, plakatów i broszur dotyczących zjawiska przemocy domowej na terenie Miasta Rejowiec Fabryczny;	2014-2021
CEL OPERACYJNY II <i>Zapobieganie uzależnieniom i minimalizowanie skutków ich występowania</i>	➤ Realizacja Miejskiego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; ➤ Rozwój pracy socjalnej poprzez budowanie między instytucjami koalicji na rzecz rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami; ➤ Prowadzenie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych; ➤ Wdrażanie szkolnych programów profilaktycznych w celu zmiany zachowań i postaw dzieci i młodzieży wobec alkoholu i narkotyków; ➤ Tworzenie warunków do zmiany zachowań i postaw mieszkańców wobec uzależnień;	2014-2021

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

- Samorząd Miasta Rejowca Fabrycznego;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym;

Partnerzy:

- Instytucje rządowe;
- Instytucje samorządowe;
- Organizacje pozarządowe;
- Klub Abstynenta;

- Komisariat Policji;

CEL STRATEGICZNY III**WSPIERANIE RODZIN ORAZ WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY**

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	TERMIN
CELE OPERACYJNE I <i>Wzmocnienie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania</i>	➤ Diagnozowanie sytuacji rodzin na terenie miasta; ➤ Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo- wychowawczą; ➤ Promowanie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich; ➤ Działania wspierające asystenta rodziny wśród rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, praca asystenta rodziny; ➤ Udzielanie przez MOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych; ➤ Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowujących dzieci szerokiego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego pedagogicznego), terapii rodzinnej; ➤ Tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin i samotnych rodziców; ➤ Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci; ➤ Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez stałą współpracę placówek oświatowo – wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła;	2014-2021
CEL OPERACYJNY II <i>Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju</i>	➤ Podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania; ➤ Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlica); ➤ Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (poprzez wolontariuszy); ➤ Organizowanie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych (np. w formie bezpłatnych zajęć), przyznawanie im stypendiów za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe; ➤ Zwiększenie dostępności kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych, m.in. poprzez prowadzenie nauczania indywidualnego oraz likwidowanie barier architektonicznych; ➤ Zwiększenie dostępu dla dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania wolnego czasu;	2014-2021
CEL OPERACYJNY III <i>Tworzenie warunków dla rozwoju i zaspokojenia potrzeb dzieci i młodzieży pozbawionej opieki rodzicielskiej</i>	➤ Rozwój pieczy zastępczej poprzez promocję zastępczego rodzicielstwa ze szczególnym uwzględnieniem rodzin zastępczych spokrewnionych; ➤ Prowadzenie poradnictwa dla rodziców potrzebujących pomocy w zakresie wypełniania funkcji wychowawczej; ➤ Realizacja Miejskiego Programu Wspierania Rodziny;	2014-2021

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

- Samorząd Miasta Rejowca Fabrycznego;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym;
- Zespół Szkół Samorządowych w Rejowcu Fabrycznym;
- Przedszkole Miejskie;

Partnerzy:

- Instytucje rządowe;
- Instytucje samorządowe;
- Organizacje pozarządowe;
- Placówki oświatowe;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna;
- Policja;
- Sąd Rejonowy;
- Kuratorzy sądowi;
- Służba zdrowia;

CEL STRATEGICZNY IV***ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, DŁUGOTRWALE CHORYCH I STARSZYCH***

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	TERMIN
<i>CEL OPERACYJNY I</i> <i>Zapewnienie właściwej opieki osobom niepełnosprawnym, chorym i starszym</i>	➤ Diagnozowanie sytuacji osób niepełnosprawnych, chorych i starszych; ➤ Prowadzenie pracy socjalnej oraz udzielanie przez MOPS pomocy; ➤ Świadczenie usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem; ➤ Rozwijanie aktywnych i zdrowotnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze; ➤ Zwiększenie dostępu osób starszych do informacji o możliwych formach wsparcia; ➤ Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych; ➤ Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby niepełnosprawne i starsze; ➤ Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych, chorych i starszych; ➤ Przeciwdziałanie izolacji osób niepełnosprawnych i starszych poprzez podejmowanie inicjatyw umożliwiających ich integrację z mieszkańcami miasta; ➤ Utworzenie mieszkań chronionych	2014-2021

CEL OPERACYJNY II Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i starszych oraz ich integracja ze środowiskiem lokalnym	➤ Podejmowanie współpracy z: PCPR, PUP, w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in.: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego, organizacji przedsięwzięć w zakresie sportu, kultury i turystyki; ➤ Minimalizowanie potencjalnych przyczyn wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych, starszych poprzez: udzielenie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenia pielęgnacyjne, świadczenie pracy socjalnej; ➤ Tworzenie warunków do funkcjonowania Klubu Seniora; ➤ Wspieranie aktywności zawodowej osób według wieku aktywności zawodowej poprzez zwiększenie ich szans na rynku pracy; ➤ Zwiększenie liczby bezpłatnych imprez okolicznościowych i świątecznych z udziałem osób niepełnosprawnych, chorych i starszych; ➤ Organizowanie i finansowanie badań profilaktycznych; ➤ Wzrost jakości i dostępności usług z zakresu opieki i ochrony zdrowia;	2014-2021
---	--	-----------

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

- Samorząd Miasta Rejowca Fabrycznego;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Rejowcu Fabrycznym
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym
- Placówki Oświatowe

Partnerzy:

- Instytucje rządowe;
- Instytucje samorządowe;
- Organizacje pozarządowe;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie;
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;

XI.WSKAŹNIKI I MONITORING STOPNIA REALIZACJI STRATEGII

Wskaźniki monitoringu:

- w obszarze demograficznym - np. przyrost naturalny, ilość zgonów,
- w obszarze bezrobocia i ubóstwa - wielkość stopy bezrobocia, liczba osób bezrobotnych w mieście z podziałem na płeć, wiek i wykształcenie, liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodów: ubóstwa, bezrobocia, liczba dzieci z tych rodzin objętych wsparciem liczba podmiotów gospodarczych, liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,

- w obszarze niepełnosprawności, choroby i starości – liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców, liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem systemu pomocy społecznej, liczba osób objęta usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, działalność ośrodków wsparcia, liczba osób umieszczonych w Domu Pomocy Społecznej,
- w obszarze uzależnień i przemocy - liczba beneficjentów objęta wsparciem systemu pomocy społecznej z powodów: alkoholizmu, narkomanii i przemocy rodzinie, liczba osób i rodzin objęta poradnictwem specjalistycznym, liczba przeprowadzonych interwencji zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego, liczba sprawców przemocy w rodzinie skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, liczba wniosków skierowanych do MKRPA w Rejowcu Fabrycznym, liczba wniosków skierowanych do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu,
- w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych – liczba rodzin objętych pracą socjalną, liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, liczba rodzin objętych wsparciem systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnym, liczba osób/ rodzin objętych pomocą terapeutyczną, liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- programów i projektów będących narzędziami realizacji Strategii,
- wskaźniki monitoringu określone w poszczególnych programach i projektach,
- ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych działań.

Źródłem pozyskiwania danych do pomiaru wskaźnika będą:

- dane statystyczne gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny w Lublinie, Urząd Miasta Rejowiec Fabryczny, jednostki organizacyjne miasta,
- sprawozdania kierowane do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,
- sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym.
- sprawozdania z realizacji poszczególnych programów i projektów.

XII. EWALUACJA STRATEGII

W latach obowiązywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014-2021, corocznie sporządzane będą sprawozdania z realizacji

poszczególnych programów i projektów oraz osiągniętych rezultatów. Każdy realizowany w Mieście Rejowiec Fabryczny projekt i program mający na celu rozwiązanie problemów społecznych posiada własny szczegółowy harmonogram realizacji i wskaźniki monitoringu w zakresie podejmowanych działań dla określonych grup społecznych. Sprawozdania służyć będą ewaluacji strategii, ewentualnej aktualizacji jej celów i kierunków działań.

Ewaluacja ilościowa przeprowadzona będzie na podstawie analizy danych liczbowych pochodzących ze sprawozdań podmiotów zaangażowanych w realizację strategii. Analiza ta określi poziom realizacji poszczególnych zadań. Ewaluacja jakościowa pozwoli na ocenę skuteczności strategii w zakresie stosowanych form, funkcjonalności opracowanych procedur oraz ilości i jakości posiadanych zasobów, w tym finansowych.

XIII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Podstawowym źródłem finansowania działań realizowanych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014-2021 będą środki pochodzące z budżetu miasta oraz zewnętrznych źródeł finansowania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014 – 2021 finansowana będzie z budżetu samorządu lokalnego oraz środków pozyskanych z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Osiągnięcie zakładanych rezultatów jest uzależnione od wielkości środków dostępnych na realizację wyznaczonych celów. Niewątpliwie ogromną szansą dla wszystkich podmiotów jest możliwość pozyskiwania środków pozabudżetowych, w tym z Unii Europejskiej.

XIV. STRUKTURA ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ

Struktura zarządzania Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014 -2021 składa się z dwóch poziomów realizacji zadań związanych z wdrażaniem Strategii:

- poziom planowania strategicznego
- poziom wdrażania.

Poziom planowania strategicznego:

1. Uzgadnianie celów Strategii w oparciu o dostępne dane, analizy i diagnozy.

2. Rekomendowanie ewentualnych zmian kierunków działań i przedkładanie Radzie Miasta propozycji nowych zapisów w dokumencie.

Poziom wdrażania Strategii:

1. Diagnozowanie sytuacji w zakresie problematyki społecznej
2. Koordynacja przepływu informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w działania programowe.
3. Monitoring procesu wdrażania Strategii pod kątem efektywności podejmowanych działań.
4. Przedkładanie Radzie Miasta rocznych raportów ewaluacyjnych.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrożenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014-2021 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rejowcu Fabrycznym.

Realizacja Strategii nastąpi poprzez wdrażanie następujących programów i projektów:

1. Projekty unijne.
2. Miejski Program Wspierania Rodziny.
3. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.
4. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
5. Program profilaktyki i promocji zdrowia oraz przeciwdziałania agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży poprzez kulturę fizyczną i sport dla miasta Rejowiec Fabryczny.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny na lata 2014-2021 powinna stanowić narzędzie, wykorzystywane w procesie pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych. Wszystkie podmioty realizujące niniejszą Strategię uwzględniać powinny w trakcie jej wdrażania aktualną sytuację społeczną miasta Rejowiec Fabryczny, posiadane zasoby ludzkie, obowiązujące przepisy prawne oraz możliwość finansowania poszczególnych działań w ramach zewnętrznych środków finansowych.

XV. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Ośmioletni okres wprowadzania zmian społecznych na terenie Miasta Rejowiec Fabryczny może zaowocować ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych, wzmożeniem rozwoju społeczno-gospodarczego miasta oraz poprawą jakości życia mieszkańców.

Prognozuje się, że cele strategiczne zostaną osiągnięte, a działania w najwyższym stopniu zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu pojawiających się problemów.

Wdrożenie działań spowoduje:

- poprawę bezpieczeństwa socjalnego obywateli,
- poprawę warunków ich życia,
- zwiększenie liczby miejsc pracy na lokalnym rynku pracy,
- wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
- poprawę stanu zdrowia, w tym szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania,
- wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- dogodne warunki rozwoju dzieci i młodzieży.

Osiągnięcie prognozowanych rezultatów jest możliwe jedynie przy zaangażowaniu wszystkich instytucji na terenie miasta, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców Miasta Rejowiec Fabryczny.

Prognozowane zmiany powinny przyczynić się jednocześnie do wypełnienia misji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny umożliwić stworzenie mieszkańcom możliwości rozwoju, zaspakajanie ich potrzeb oraz dążenie do integracji społecznej.

XVI. PODSUMOWANIE

Niniejsza strategia wyznacza politykę społeczną, której celem jest naświetlenie istniejących problemów społecznych w Mieście Rejowiec Fabryczny i określenie kierunków działań zmierzających do ich rozwiązania. Nie daje ona jednak konkretnego przepisu, a jedynie nakreśla, co należy zrobić, aby zmniejszyć niepożądane zjawiska społeczne, rozwiązać

problemy społeczne lub im zapobiegać. Powyższa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Rejowiec Fabryczny jest zgodna z podstawowymi zasadami życia społecznego, w szczególności z zasadą samopomocy, pomocniczości, solidarności społecznej oraz współodpowiedzialności.

Spis tabel:

Tabela 1. Ruch naturalny w mieście w latach 2009-2013.....	9
Tabela 2. Napływ i odpływ ludności w latach 2009 – 2013.....	10
Tabela 3. Struktura ekonomiczna ludności w latach 2008 – 2013	10
Tabela 4. Prognoza liczby ludności w latach 2015-2020	11
Tabela 5. Podmioty gospodarcze na terenie miasta w latach 2010-2012	12
Tabela 6. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta w latach 2011-2013.....	14
Tabela 7. Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego* w mieście w latach 2011-2013.....	14
Tabela 8. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta, w tym długotrwale bezrobotnych, z prawem do zasiłku w latach 2011-2013.....	14
Tabela 9. Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta w podziale na wykształcenie w latach 2011 - 2013.....	14
Tabela 10. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmie	15
Tabela 11. Zestawienie form aktywizacji zawodowej bezrobotnych w latach 2011 – 2013.....	16
Tabela 12. Gospodarka komunalna w mieście w latach 2009 – 2012.....	17
Tabela 13. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2009 – 2012	18
Tabela 14. Stan warunków mieszkaniowych w mieście w latach 2009-2012.....	18
Tabela 15. Stan wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno – sanitarne w latach 2009 – 2012 ..	18
Tabela 16. Dodatki mieszkaniowe przyznane w latach 2011 -2013	20
Tabela 17. Placówki oświatowo – wychowawcze w mieście Rejowiec Fabryczny.....	22
Tabela 18. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2010-2012.....	22
Tabela 19. Liczba uczniów w placówkach oświatowych w latach 2011-2012	23
Tabela 20. Nauczanie języków obcych w szkołach w latach 2011-2012 (liczba uczniów)	24
Tabela 21. Wskaźniki komputeryzacji szkół w roku 2011-2012	24
Tabela 22. Zajęcia pozalekcyjne w szkole podstawowej	24
Tabela 23. Zajęcia pozalekcyjne w gimnazjum.....	25
Tabela 24. Imprezy organizowane przez MOK „Dworek” w latach 2011-2013	26
Tabela 25. Pracownie, koła (kluby), kursy w 2013	27
Tabela 26. Kategorie przestępstw najczęściej popełnianych w latach 2010 – 2012	28
Tabela 27 Liczba przeprowadzonych interwencji w latach 2010 – 2012.....	28
Tabela 2.8 Wyniki działań Straży Miejskiej na terenie miasta Rejowiec Fabryczny.....	29
Tabela 29. Zasoby miasta.....	30
Tabela 30. Wydatki poniesione na świadczenia w ramach zadań własnych i zleconych w latach 2011-2013.....	32
Tabela 31. Najczęściej występujące powody przyznania pomocy społecznej w latach 2011-2013	34
Tabela 32. Liczba osób objętych wsparciem programu w latach 2011 – 2013.....	35
Tabela 33. Liczba wypłaconych świadczeń rodzinny w latach 2011-2013.....	35
Tabela 34. Fundusz alimentacyjny w latach 2011-2013	36
Tabela 35. Formy pomocy materialnej dla uczniów	37
Tabela 36. Liczba osób objętych pomocą w postaci usług opiekuńczych w latach 2011-2013.....	45
Tabela 37. Liczba osób umieszczonych w DPS, kwota wydatkowana	45
Tabela 38. Wnioski, które wpłynęły do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2011-2013	47
Tabela 39. Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych korzystających z pomocy terapeuty od uzależnień w Klubie Abstynenta w latach 2011-2013	48

Tabela 40. Projekty realizowane w latach 2012-2013.....	50
Tabela 41. Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych jako powód przyznania	53

Spis wykresów:

Wykres 1. Ludność miasta w 2013 roku w podziale na płeć	8
Wykres 2. Liczba ludności miasta w latach 2005-2013	8
Wykres 3. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2005-2013.....	9
Wykres 4. Przyrost naturalny w mieście w latach 2009-2013	10
Wykres 5. Struktura wiekowa bezrobotnych w latach 2011-2013.....	15
Wykres 6. Dynamika wydatków na dodatki mieszkaniowe w latach 2011 – 2013	20
Wykres 7. Liczba popełnionych przestępstw w latach 2010 – 2012.....	28
Wykres 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2011 – 2013.....	33
Wykres 9. Wypłacone zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w latach 2011-2013.....	36
Wykres 10. Dynamika wzrostu wydatków na fundusz alimentacyjny w latach 2011-2013	37
Wykres 11. Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w latach 2010-2013.....	39
Wykres 12. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia w mieście Rejowiec Fabryczny	40
Wykres 13. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2010-2013.....	43
Wykres 14. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia MOPS z powodu alkoholizmu w latach 2011-2013.....	46

Spis rysunków:

Rysunek 1 Położenie Miasta Rejowiec Fabryczny	7
---	---